

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/612,

6. aprill 2022,

mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidus

(uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 531/2012 ⁽³⁾ on korduvalt põhjalikult muudetud ⁽⁴⁾. Kuna kõnealusesse määrusesse on vaja teha uusi muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Eelkõige muudeti määrust (EL) nr 531/2012 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/2120 ⁽⁵⁾ ja kehtestati nõue kaotada jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasud liidus alates 15. juunist 2017, tingimusel et rändlusteenuseid kasutatakse mõistlikult ja et jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamise järel on võimalus kohaldada jätkusuutlikkuse erandi mehhanismi, mida on nimetatud ka põhimõtteks „rändle nagu kodus“ (edaspidi „põhimõte „rändle nagu kodus““). Lisaks võttis komisjon ette rändluse hulgituru läbivaatamise, et hinnata meetmeid, mis on vajalikud jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamiseks kooskõlas määruse (EL) nr 531/2012 artikliga 19. Läbivaatamise tulemusena võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/920 ⁽⁶⁾ eesmärgiga reguleerida riigisiseseid rändluse hulgiturge, et kaotada 15. juuniks 2017 jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasud, ilma et see moonutaks konkurentsi riigisisestel või külastatavatel turgudel.

⁽¹⁾ ELT C 374, 16.9.2021, lk 28.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2022. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 4. aprilli 2022. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires (ELT L 172, 30.6.2012, lk 10).

⁽⁴⁾ Vt I lisa.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2120, millega nähakse ette avatud internetiühendust käsitlevad meetmed ning millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ning määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires (ELT L 310, 26.11.2015, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/920, millega muudetakse määruse (EL) nr 531/2012 rändluse hulgiturge reguleerivaid sätteid (ELT L 147, 9.6.2017, lk 1).

- (3) Komisjon avaldas 29. novembril 2019 rändlusturu kohta esimese täieliku ülevaate (edaspidi „komisjoni aruanne“), millest ilmnes, et jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamine on olnud reisijatele kogu liidus väga kasulik. Mobiilsideteenuste, nimelt reguleeritud kõne-, SMS- ja andmeside-rändlusteenuste kasutamine liidus reisides on kiiresti ja ulatuslikult suurenenud ning see kinnitab liidu rändlusreeglite mõju. Komisjoni aruandes jõuti järeldusele, et hoolimata mõningatest konkurentsikäitumise ilmingutest nii rändluse jae- kui ka hulgiturul, ei ole konkurentsi baastingimused siiski muutunud ning lähitulevikus need tõenäoliselt ka ei muutu. Jae- ja hulgiturude reguleerimine on seega endiselt vajalik ja sellest ei tohiks loobuda. Eelkõige leiti komisjoni aruandes, et hulgitasandil on hindade ülempiiri järsk vähendamine aidanud kaasa rändluse hulgihindade edasisele langusele, mis on toonud kasu netoväljasaatjatest operaatoritele, st operaatoritele, kellel on kliendibaas, kes tarbib teiste liikmesriikide partneroperaatorite võrkudes rohkem mobiilsideteenuseid kui partneroperaatorite kliendibaas nende enda võrgus.

Komisjoni aruandes võeti arvesse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ameti (BEREC) soovitus alandada rändlusteenuste hulgitasandi hindade ülempiire veelgi. Komisjon tegi ka vajaliku analüüsi ja dokumenteeris vajaduse veelgi alandada rändlusteenuste hulgitasandi hindade ülempiire ning hindas, kui palju võiks hindu alandada, et külastatava võrgu operaatoritel oleks võimalik katta hulgitasandi rändlusteenuste osutamise kulud. Komisjoni aruandes osutati määruse (EL) nr 531/2012 nõudele, et rändlusliiklusele oleks sama hinnaga juurdepääs samale teenusele teistes liikmesriikides, kui külastatavas võrgus on võimalik sellist teenust pakkuda. Komisjoni aruandes võeti teadmiseks hulgitasandi rändlusliiklusega kauplemise hiljuti välja töötatud uued moodused, näiteks internetipõhised kauplemisplatvormid, mis võivad soodustada rändluse hulgiturul konkurentsi ja hõlbustada operaatoritevahelisi läbirääkimisi. Ühtlasi märgiti aruandes, et turul andmeside-rändlusteenuseid eraldi ei müüda.

- (4) Määrus (EL) nr 531/2012 kaotab kehtivuse 30. juunil 2022 ja käesoleva määruse eesmärk on nimetatud määrus uuesti sõnastada, lisades sellesse läbipaistvuse suurendamiseks uusi meetmeid, muu hulgas läbipaistvuse kohta seoses lisaväärtusteenuste kasutamisega rändluse ajal ja rändluse kasutamise kohta muudes kui maapealsetes üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes, ning pakkuda kogemust, mis vastaks tegelikult nii teenuse kvaliteedi kui ka rändlusaegse hädaabi teenuste juurdepääsu osas põhimõttele „rändle nagu kodus“. Käesoleva määruse kehtivusaeg on kümme aastat, kuni aastani 2032, et tagada turul kindlust ja vähendada regulatiivset koormust. Käesoleva määrusega kehtestatakse nõue, et komisjon peab selle läbi vaatama ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule 2025. ja 2029. aastal aruande ning seejärel asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, kui see on turu suundumuste tõttu vajalik. Turu kiire arengu ja uue tehnoloogia kiire kasutuselevõtu tõttu peaks komisjon oma esimese aruande avaldamisel 2025. aastal hindama eelkõige seda, kas seadusandliku ettepaneku esitamine käesoleva määruse muutmiseks on asjakohane.
- (5) Mobiilsideteenuse klientide huvide kaitsmise ja edendamise eest vastutavad riikide reguleerivad asutused ja muud pädevad asutused, kes asuvad tavaliselt asjaomase riigi territooriumil ega saa kontrollida teises liikmesriigis asuva külastatava võrgu operaatoreid, kellest kliendid rahvusvaheliste rändlusteenuste kasutamisel sõltuvad. Kontrolli puudumine võib vähendada ka nende meetmete mõjusust, mida liikmesriigid on neile jäänud pädevuse piires tarbijakaitse normide kehtestamiseks võtnud.
- (6) Kuna ükski mobiilsidevõrk ei hõlma kõiki liikmesriike, on mobiilside turg liidus endiselt killustatud. Seepärast ostavad rändlusteenuse osutajad mobiilsideteenuste pakkumiseks oma kodumaistele klientidele, kes reisivad teistes liikmesriikides, külastatavate liikmesriikide operaatoritelt hulgitasandil osutatavaid rändlusteenuseid või vahetavad neid külastatavate liikmesriikide operaatoritega.
- (7) Seni, kuni riigisisest tasud erinevad rändlustasudest, ei ole võimalik väita, et telekommunikatsiooni siseturg on olemas. Mobiilsideteenuste siseturu loomiseks tuleks seetõttu riigisisest tasude ja rändlustasude vaheline erinevus kõrvaldada.
- (8) Tagamaks, et maapealsete üldkasutatavate mobiilsidevõrkude kasutajad ei maksa liidus reisides kogu liitu hõlmavate rändlusteenuste eest ülemäära kõrget hinda, tuleks rakendada ühist ja ühtlustatud käsitust, tugedades seeläbi rändlusteenuse osutajate vahelist rändlusteenustealast konkurentsi, saavutades kõrgetasemelise tarbijakaitse ja säilitades nii stiimulid uuendusteks kui ka valikuvõimaluse tarbijatele. Pidades silmas asjaomaste teenuste piiriülest olemust, on selline ühine käsitus vajalik tagamaks, et rändlusteenuse osutajad võiksid tegutseda ühtses sidusas õigusraamistikus, mis põhineb objektiivselt kehtestatud kriteeriumidel.

- (9) Internetiühendusega mobiilseadmete laialdase kasutuse tõttu on andmerändlusel suur majanduslik tähtsus. See on oluline nii kasutajate kui ka rakenduste ja sisu pakkujate jaoks. Kõnealuse turu arengu ergutamiseks ei tohiks andmeedastustasud majanduskasvu takistada, arvestades eelkõige asjaolu, et järgmise põlvkonna kiirete võrkude ja teenuste areng ning kasutuselevõtt kiireneb eeldatavasti pidevalt.
- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2002/19/EÜ, ⁽⁷⁾ 2002/20/EÜ, ⁽⁸⁾ 2002/21/EÜ, ⁽⁹⁾ 2002/22/EÜ ⁽¹⁰⁾ ja 2002/58/EÜ ⁽¹¹⁾ eesmärk on luua liidus elektroonilise side siseturg, kus suurema konkurentsi kaudu tagatakse kõrgetasemeline tarbijakaitse. Kõnealused direktiivid, välja arvatud direktiiv 2002/58/EÜ, tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1972 ⁽¹²⁾.

Direktiivi (EL) 2018/1972 eesmärk on ergutada investeringuid väga suure läbilaskevõimega võrkudesse ja nende kasutuselevõttu liidus ning kehtestada uued spektrit käsitlevad õigusnormid mobiilside ja 5G kohta. Direktiiviga (EL) 2018/1972 on samuti ette nähtud, et riikide reguleerivad asutused ja muud pädevad asutused ning BEREC, komisjon ja liikmesriigid püüavad muu hulgas kaasa aidata siseturu arengule ja liidu kodanike huvide edendamisele. Muu hulgas tagatakse nimetatud direktiiviga, et kõigil lõppkasutajatel on juurdepääs taskukohastele sidevõimalustele, sealhulgas internetile. Direktiiviga suurendatakse tarbijakaitset ja kasutajate turvalisust ning muudetakse regulatiivne sekkumine lihtsamaks.

- (11) Rändluse jae- ja hulgiturgudel on ainulaadsed tunnused, millega on põhjendatavad erakorralised meetmed, mis väljuvad direktiivi (EL) 2018/1972 alusel tavaliselt kasutatavate meetmete piiridest.
- (12) Käesolev määrus peaks võimaldama kõrvale kalduda direktiivi (EL) 2018/1972 alusel kohaldatavatest normidest, mille kohaselt tuleb pakutavate teenuste hinnad märkimisväärse turujõu puudumisel määrata kindlaks kaubanduslepingutega, võimaldades seeläbi kehtestada täiendavad reguleerivad kohustused, mis vastavad kogu liitu hõlmavate rändlusteenuste eripärale.
- (13) Selleks et kaitsta rändlusklieente reguleeritud rändlusteenuste, nimelt reguleeritud kõne-, SMS- või andmeside-rändlusteenuste jaehindade suurenemise eest, mida põhjustab muu vääringu kui euro viitekursi kõikumine, peaks liikmesriik, mille vääring ei ole euro, kasutama maksimaalsete kohaldatavate lisatasude oma vääringus kindlaksmääramisel asjakohase perioodi mitme viitekursi keskmist taset. Kui maksimumtasud ei ole väljendatud eurodes, peaks kohaldatavad määrad olema kindlaks määratud asjaomases vääringus, kasutades käesolevas määruses kindlaks määratud kuupäeval *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud asjakohase perioodi mitme viitekursi keskmist. Kui *Euroopa Liidu Teataja* sellel kindlaks määratud kuupäeval ei ilmu, tuleks kasutada viitekursse, mis avaldatakse esimeses pärast seda kuupäeva ilmuvas *Euroopa Liidu Teatajas*, mis selliseid viitekursse sisaldab. Et tasude kindlaksmääramine muus vääringus kui euro oleks kooskõlas normiga, mida kohaldatakse ELi-sisese side suhtes vastavalt määrusele (EL) 2015/2120, tuleks maksimumtasude kindlaksmääramisel muus vääringus kui euro kohaldada asjaomase kalendriaasta 15. jaanuaril, 15. veebruaril ja 15. märtsil Euroopa Keskpanga poolt *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud viitekurside keskmist. Maksimumtasusid, mis on sellise meetodika kohaselt arvatud aasta 2022 kohta, tuleks kohaldada alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast kuni 15. maini 2023.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamidirektiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

- (14) Selleks et välja saaks areneda tõhusam, integreeritum ja konkurentsipõhisem rändlusteenuste turg, ei tohiks olla piiranguid, mis takistavad ettevõtjatel pidada tulemuslikke läbirääkimisi rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu üle, sealhulgas masinatevahelise side puhul. Tõkked, mis takistavad juurdepääsu selliste hulгимүүгитасандил osutatavatele rändlusteenustele ning mis tulenevad ettevõtjate erinevast läbirääkimisjõust ja erinevustest taristu omamises, tuleks kõrvaldada. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu lepingud järgima tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet ja tagama kõigile operaatoritele võrdsed ja õiglased tingimused juurdepääsuks kõigile kättesaadavatele võrkudele ja tehnoloogiatele ning vastama põhimõttele, et nende üle peetavad läbirääkimised toimuvad heas usus ja võimaldavad rändlusteenuse osutajal pakkuda jaemүүгитасандил rändlusteenuseid, mis on samaväärsed tema riigisiselt pakutavate teenustega. Käesoleva määrusega ei kehtestata rändlusteenuse osutajatele kohustust sõlmida rändlusteenuste hulgituru lepinguid üksnes nende operaatoritega, kellel on kõige arenenumad võrgud, tingimusel et järgitakse käesolevas määruses sätestatud jaeteenuse kvaliteedi nõudeid. Rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu taotlevatel operaatoritel peaks olema vabadus pidada läbirääkimisi oma rändluse hulgitteenuse lepingute üle vastavalt oma äri vajadustele ja lõppkasutajate parimatele huvidele. Seepärast peaksid rändlusteenuse osutajad kooskõlas põhimõtte „rändle nagu kodus“ eesmärkidega järgmise põlvkonna mobiilsidevõrkudele ja -tehnoloogiale ülemineku käigus järk-järgult tagama rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu, mis võimaldab osutada jaemүүгитасандил rändlusteenuseid teistes liikmesriikides samaväärsetel lepingutingimustel nagu oma koduliikmesriigis. Rändlusteenuse osutajad peaksid kooskõlas BERECi suunistega rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu kohta pakkuma jaemүүгитасандил rändlusteenuseid, mis on samaväärsed mobiilsideteenustega, mida nad pakuvad riigisiselt seal, kus leviala on suur, või kui külastatavas liikmesriigis on selliste järgmise põlvkonna mobiilsidevõrkudele ja -tehnoloogiale konkurentsivõimelised juurdepääsupakkumised.

Virtuaalsete mobiilsidevõrkude operaatorid ja oma võrgu taristuta mobiilsideteenuste edasimүүйjad osutavad rändlusteenuseid tavaliselt rändluse hulgitteenuse kaubanduslepingute alusel, mille nad sõlmivad oma asukohajärgse liikmesriigi vastuvõtva mobiilsideoperaatoriga. Äriläbirääkimised ei pruugi aga jätta virtuaalsetele mobiilsideoperaatoritele ja edasimүүйjatele piisavalt ruumi konkurentsi edendamiseks madalamate hindade kaudu. Kõnealuste tökete kõrvaldamine ning virtuaalsete mobiilsideoperaatorite või edasimүүйjate ja mobiilsideoperaatorite läbirääkimispositsioonide tasakaalustamine, mis saavutatakse juurdepääsu tagamise kohustuse ja hulgihinna ülempiiride abil, peaks võimaldama klientide jaoks välja töötada alternatiivsed, innovaatilised ja kogu liitu hõlmavad rändlusteenused ja pakkumised. Direktiiv (EL) 2018/1972 ei paku sellele probleemile lahendust märkimisväärse turujõuga operaatoritele kohustuste kehtestamise kaudu.

- (15) Seepärast tuleks ette näha kohustus rahuldada põhjendatud taotlusi hulgiuurdepääsu saamiseks üldkasutatavatele mobiilsidevõrkudele, et osutada rändlusteenuseid. Selline juurdepääs peaks olema kooskõlas juurdepääsu taotlejate vajadustega. Nüüdisaegset tehnoloogiat ja jaerändlusteenuseid eeldavate teenuste lõppkasutajatel peaks olema võimalik saada rändluse ajal samasuguse kvaliteediga teenust kui kodus. Seepärast peaks rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu tagamise kohustus tagama, et juurdepääsu taotlejad saavad oma riigis pakutavaid jaeteenuseid osutada, välja arvatud juhul, kui taotluse saanud mobiilsideoperaator suudab tõestada, et see ei ole tehniliselt teostatav. Parameetrid, mille alusel külastatava võrgu operaator pakub mobiilsideteenuseid oma riigisisestele klientidele, loetakse tehniliselt teostatavaks. Vastavalt asjakohasele rändluse hulgitteenuse lepingule ja ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud jaeteenuste osutamise kohustusi, peaks külastatava võrgu operaator tagama, et tema võrgu rändlusklieentide suhtes ei kohaldata tingimusi, mis on vähem soodsad kui need, mida ta pakub oma riigisisestele klientidele, näiteks teenuse kvaliteeti puudutavad tingimused, nagu kasutatav kiirus. Juurdepääsu andmisest peaks saama keelduda ainult objektiivsete kriteeriumide alusel, nagu tehniline teostatavus või võrgu terviklikkuse säilitamise vajadus.

Külastatava võrgu operaator ei tohiks keelduda juurdepääsu andmisest ega piirata juurdepääsu äriistel kaalutlustel viisil, mis piirab konkureerivate rändlusteenuste osutamist. Kui juurdepääsu ei anta, peaks kahju saanud isikul olema võimalus esitada asi vaidluse lahendamiseks käesolevas määruses sätestatud korras. Võrdsete võimaluste tagamiseks tuleks juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule anda kooskõlas käesolevas määruses sätestatud reguleerivate kohustustega, mida rakendatakse hulгимүүгитасандил, samuti tuleks arvesse võtta nimetatud juurdepääsu andmiseks vajalikke eri kuluelemente. Järjepidev reguleeriv lähenemisviis rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu tagamisele peaks toetama liikmesriikidevaheliste konkurentsimoontonutuste ärahoidmist. Suunised, mis käsitlevad juurdepääsu rändlusteenuste hulgiturule, peaks komisjoni kaasabil ja koostöös asjaomaste sidusrühmadega andma BEREC.

- (16) Kohustus tagada juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule peaks hõlmama rändlusteenuste vahetut hulгимүүйki ning rändlusteenuste edasimүүйki hulгимүүгитасандил kolmandate isikute poolt. Kohustus tagada juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule peaks hõlmama ka mobiilsideoperaatorite kohustust võimaldada virtuaalsetel mobiilsideoperaatoritel ja edasimүүйjatel osta hulgituru reguleeritud rändlusteenuseid hulgituru vahendajalt, kes pakuvad üht juurdepääsupunkti ja standardplatvormi rändlusteenuste kokkulepete sõlmimiseks kogu liidus.

Tagamaks, et operaatorid annavad rändlusteenuse osutajatele juurdepääsu kõigile vahenditele, mis on vajalikud otseseks juurdepääsuks rändlusteenuste hulgiturule ja rändlusteenuste edasimüügiks hulgitasandil, ning teevad seda mõistliku aja jooksul, tuleks avaldada standardpakkumine, mis sisaldab standardtingimusi otseseks juurdepääsuks rändlusteenuste hulgiturule ja rändlusteenuste edasimüügiks hulgitasandil. Standardpakkumise avaldamine ei tohiks takistada juurdepääsu taotleja ja juurdepääsu võimaldaja vahelisi äriläbirääkimisi, mida peetakse hulgiturule osas sõlmitud lõpliku kokkuleppe hinnataseme üle või täiendavate hulgiturule juurdepääsu teenuste üle, mis on ulatuslikumad teenustest, mis on vajalikud otseseks juurdepääsuks rändlusteenuste hulgiturule ja rändlusteenuste edasimüügiks hulgitasandil.

- (17) Kohustus tagada juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule peaks hõlmama juurdepääsu kõikidele rändlusteenuste osutamiseks vajalikele komponentidele, näiteks võrguelemendid ja nendega seotud vahendid; vajalikud tarkvarasüsteemid, sealhulgas kasutuse tugisüsteemid; ettetellimise, teenuste osutamise, tellimise, tehnilise hoolduse ja remondi taotluste ning arvelduse teabesüsteemid või andmebaasid; numbrite transleerimine või samaväärset funktsiooni pakkuvad süsteemid; mobiilsidevõrgud ja virtuaalvõrguteenused.
- (18) Kui taotlejad, kes soovivad juurdepääsu rändlusteenuste edasimüügile hulgitasandil, taotlevad juurdepääsu lisaks jaemüügi rändlusteenuste osutamiseks vajalikele vahenditele või teenustele ka lisavahenditele või -teenustele, võivad mobiilsideoperaatorid küsida kõnealuste vahendite või teenuste eest õiglast ja mõistlikku tasu. Kõnealused lisavahendid või -teenused võiksid muu hulgas olla lisaväärtust omavad teenused, lisatarkvara ja teabesüsteemid või arvete koostamise kord.
- (19) Direktiivi (EL) 2018/1972 artiklis 109 nõutakse, et liikmesriigid tagaksid, et kõigil lõppkasutajatel on tasuta juurdepääs hädaabiteenustele kõige sobivama häirekeskusega loodava hädaolukorra side kaudu. Nimetatud direktiivis nõutakse ka, et liikmesriigid tagaksid, et puuetega lõppkasutajatel on hädaabiteenustele hädaolukorra side kaudu teiste lõppkasutajatega samaväärne juurdepääs, sealhulgas liidus reisides. Need juurdepääsuvahendid võiksid hõlmata reaajas tekstiteenust või spetsiaalset kõneteenust, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/882,⁽¹³⁾ või muid teenuseid, mis ei ole häälside teenused, näiteks lühisõnum, kiirsõnum või videoteenused hädaabirakenduste või vahendusteenuste kaudu, mida liikmesriigid kasutavad, võttes arvesse liidu õiguses sätestatud nõudeid ning riikliku häirekeskuse süsteemi võimekust ja tehnilisi seadmeid. Selliste hädaabiteenustele juurdepääsu vahendite rakendamine, mis on kättesaadavad rändlusteenust kasutavatele puuetega tarbijatele, ja helistaja asukohta käsitleva teabe edastamine peaks võimalikult suures ulatuses põhinema Euroopa standarditel või kirjeldustel. Komisjon ja liikmesriigid peaksid selliseid standardeid edendama koostöös Euroopa standardiorganisatsioonide ja muude asjaomaste asutustega.

On liikmesriikide otsustada, millist liiki hädaolukorra side kasutamine on tehniliselt teostatav, et tagada rändlusklientidele juurdepääs hädaabiteenustele. Tagamaks, et rändlusklientidel on juurdepääs hädaolukorra sidele direktiivi (EL) 2018/1972 artiklis 109 sätestatud tingimustel, peaksid külastatava võrgu operaatorid standardpakkumisse lisama selle kohta, millist liiki hädaolukorra side on külastatavas liikmesriigis rändlusklientidele juurdepääsu tagamiseks liikmesriigi õigusnormide alusel lubatud ja tehniliselt teostatav. Lisaks sellele peaksid rändluse hulgiturule lepingud sisaldama teavet tehniliste parameetrite kohta, et tagada juurdepääs hädaabiteenustele, seda ka puuetega rändlusklientide puhul, ning helistaja asukohta teabe, sealhulgas mobiiltelefoni kaudu saadava teabe edastamine külastatava liikmesriigi kõige asjakohasemale häirekeskusele. Selline teave peaks võimaldama rändlusteenuse osutajal teha kindlaks hädaolukorra side ja seda pakkuda ning edastada helistaja asukoht tasuta.

- (20) Standardpakkumistesse võib lisada teatavad tingimused, et võimaldada mobiilsideoperaatoritel ära hoida püsivat rändlust või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalset või lubamatut kasutamist. Eelkõige juhul, kui külastatava võrgu operaatoril on põhjust arvata, et oluline osa rändlusteenuse osutaja kliente püsivalt rändleb või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu kasutatakse anomaalselt või lubamatult, peaks tal olema võimalus nõuda koondatud viisil ning täiel määral kooskõlas liidu ja liikmesriigi andmekaitseõuetega rändlusteenuse osutajalt andmeid, mis võimaldaks teha kindlaks, kas oluline osa rändlusteenuse osutaja kliente rändleb püsivalt või kas juurdepääsu rändlusteenuste hulgiturule kasutatakse anomaalsel või lubamatul viisil, näiteks andmed selliste klientide osakaalu kohta, kelle riigisisene tarbimine on rändlusteenuse tarbimisega võrreldes tähtsusetu. Lisaks

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

sellele tuleks rändluse hulgiteenuse lepingud lõpetada püsiva rändluse või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalse või lubamatu kasutamise ärahoidmiseks üksnes juhul, kui olukorda ei ole vähem rangete meetmete abil õnnestunud lahendada. Lepingu lõpetamiseks peaks eelneva loa andma külastatava võrgu operaatori riigi reguleeriv asutus, kes võtab võimalikult ulatuslikult arvesse BERECi arvamust, kui BERECiga on konsulteeritud.

Vähem ranged meetmed võiksid seisneda kõrgemate rändluse hulgihindade kehtestamises, ületamata seejuures käesoleva määrusega kehtestatud maksimaalseid hulgihindu lepingus kindlaks määratud koondmahtu ületava mahu eest. Kõrgemad rändluse hulgihinnad tuleks kehtestada kas eelnevalt või alates hetkest, mil külastatava võrgu operaator on objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes kindlaks teinud, et oluline osa rändlusteenuse osutaja kliente püsivalt rändleb või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu kasutatakse anomaalselt või lubamatult, ning on sellest koduvõrgu operaatorile teada andnud. Vähem ranged meetmed võiksid seisneda ka selles, et koduvõrgu operaator kohustub vastavalt käesoleva määruse kohaselt vastu võetud rakendusaktidele rakendama oma klientide suhtes kohaldatavat mõistliku kasutamise poliitikat või seda muutma, või et külastatava võrgu operaatoril on võimalus taotleda rändluse hulgiteenuse lepingu muutmist. Läbipaistvuse huvides peaks riigi reguleeriv asutus tegema teabe rändluse hulgiteenuse lepingute lõpetamise loa taotluste kohta üldsusele kättesaadavaks, järgides ärisaladuse hoidmise nõuet.

- (21) Et tõhusam, integreeritum ja konkurentsipõhine rändlusteenuste turg saaks välja kujuneda, tuleks jaemüügitasandil rändlusteenuste osutamise eesmärgiga peetavatel läbiraakimistel rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu üle anda operaatoritele võimalus pidada läbiraakimisi hulgihinna innovaatiliste kujunduskavade üle, mis ei ole otseselt seotud tegelike tarbitud mahtudega, näiteks kindla summaga maksed, eelnevalt sõlmitud lepingud või läbilaskevõimel põhinevad rändluse hulgiteenuse lepingud või hinnakujunduskavad, mis peegeldavad nõudluse muutumist aasta lõikes. Kui käesolevas määruses sisalduvatest alalise rändluse piirangutest ei tulene teisiti, ei jäeta käesoleva määruse kohaldamisalast välja masinatevahelist sidet, nimelt teenuseid, mis hõlmavad andmete ja teabe automaatset edastamist seadmete või tarkvarapõhiste rakenduste vahel, mille puhul inimeste vaheline suhtlus on piiratud või puudub, ega käesolevas määruses sätestatud asjaomaseid rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu kohustusi, sealhulgas sätteid rändlusteenuste õiglase kasutamise kohta ja mobiilsideooperaatorite võimalust lisada oma võrdluspakkumistesse tingimusi, millega välditakse reguleeritud rändlusteenuste püsivat kasutamist või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalset või lubamatut kasutamist. Püsiva rändluse üle peetakse siiski äriläbiraakimisi ning kaks rändluspartnerit võivad neis kokku leppida rändluse hulgiteenuse lepingus. Võib eeldada, et masinatevahelise side turgude tõhusamaks ja konkurentsitihedamaks kujunemise huvides hakkavad mobiilsideooperaatorid üha enam vastama kõigile mõistlikele taotlustele mõistlikke tingimusi sisaldavate rändluse hulgiteenuse lepingute kohta ja neid taotlusi rahuldama ning lubavad ühtlasi sõnaselgelt masinatevahelise side püsivat rändlust.

Neil peaks olema võimalik sõlmida paindlikke rändluse hulgiteenuse lepinguid, mis võimaldavad osutada hulgiüügitasandil rändlusteenuseid ja kohaldada tariifiskeeme, mille aluseks ei ole tarbitud andmete maht, vaid muud parameetrid, näiteks ühendatud masinate arv ühes kuus. Kui sellega seoses peaks tekkima piiriüleseid vaidlusi, peaksid vaidluse pooled kasutama direktiivi (EL) 2018/1972 artiklis 27 sätestatud vaidluste lahendamise korda. Läbiraakimistel osalejatel peaks olema võimalik kokku leppida, et rändluse hulgiteenuse lepingute kestuse jooksul reguleeritud rändlusteenuste maksimaalseid hulgihindu ei kohaldata. Sellega välistatakse võimalus, et kumbki pool taotleb seejärel käesolevas määruses sätestatud, tegelikul tarbimisel põhinevate mahupõhiste maksimaalsete hulgihindade kohaldamist. See ei tohiks piirata reguleeritud rändlusteenuste jaemüügitasandil osutamisega seotud kohustusi. Komisjoni aruandes on märgitud ka seda, et hiljuti on välja kujunenud hulgitasandi rändlusliiklusega kauplemise uued viisid, näiteks internetipõhised kauplemisplatvormid, mis võivad hõlbustada operaatoritevahelisi läbiraakimisi. Samalaadsete vahendite kasutamine võiks aidata suurendada konkurentsi rändluse hulgiturul ja viia tegelikult kehtivad hulgihinnad veelgi alla.

- (22) Määruses (EL) nr 531/2012 on sätestatud, et operaator ei tohi takistada lõppkasutaja juurdepääsu reguleeritud andmeside-rändlusteenustele, mida külastatavas võrgus osutab alternatiivne rändlusteenuse osutaja. Pärast põhimõtte „rändle nagu kodus“ kasutuselevõttu on see andmeside-rändlusteenuste eraldi müümise kohustusena kehtestatud struktuurne meede aga kaotanud oma mõjususe. Tegelikult on seda kohustust turul vähe kasutatud ja seega ei ole see enam asjakohane. Seepärast ei tuleks enam kohaldada sätteid, millega nõutakse, et operaatorid pakuksid jaemüügitasandil eraldi andmeside-rändlusteenuseid.

- (23) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamise volitused, et sätestada üksikasjalikud reeglid mõistliku kasutamise poliitika rakendamise kohta ning riigisisese hinna eest jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste jätkusuutlikkuse hindamise meetodite ja rändlusteenuse osutaja poolt sellise hindamise eesmärgil esitatava taotluse kohta. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁴⁾. Kuni nende rakendusmeetmete vastuvõtmiseni tuleks jätkata komisjoni rakendusmääruse (EL) 2016/2286⁽¹⁵⁾ kohaldamist.
- (24) Rändlusklientide huvide kaitsmiseks tuleks kehtestada reguleerivad kohustused nii jae- kui ka hulgemüügitasandil, kuna kogemused on näidanud, et kogu liitu hõlmavate rändlusteenuste hulgihindade alandamisega ei pruugi kaasneda madalamad rändluse jaehinnad, sest puuduvad stiimulid nende alandamiseks. Samal ajal võiksid jaehindade vähendamise meetmed, juhul kui ei kohandata selliste teenuste osutamise seotud hulgemüügikulude taset, ohustada rändlusteenuste siseturu korrakohast toimimist ja takistada suuremat konkurentsi.
- (25) Jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamine kooskõlas määrusega (EL) 2015/2120 oli vajalik digitaalse ühtse turu loomiseks ja selle toimimise lihtsustamiseks kogu liidus. Rändlusturu korrakohase toimimise tagamiseks ei olnud kõnealune määrus aga üksi piisav. Käesolev määrus peaks aitama kaasa sellele, et jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamisega ei kahjustata hinnastamismudeleid riigisisestel turgudel.
- (26) Vastav riigisisene jaehind peaks olema võrdne riigisisese jaetasuga ühiku kohta. Olukorras, kus puuduvad konkreetset riigisisest jaehinnad, mida saaks kasutada jaemüügitasandil osutatava reguleeritud rändlusteenuse alusena (näiteks riigisiseste piiranguta tariifikavade, pakettide või riigisiseste tariifide puhul, mis ei sisalda andmesidet), tuleks riigisisest jaehinda lugeda samaks maksustamismehhanismiks, justkui klient kasutaks oma liikmesriigi sisest tariifikava.
- (27) Rändluskliendid peaksid liidus ränneldes saama kasutada jaeteenuseid, mille nad on tellinud, ja saama kasu samasugusest teenusekvaliteedist nagu kodus. Selle eesmärgi saavutamiseks ja kooskõlas käesolevas määruses sätestatud rändlusteenuste hulgiturule juurepääsu kohustustega peaksid rändlusteenuse osutajad ja mobiilivõrguoperaatorid võtma vajalikud meetmed tagamaks, et jaemüügitasandil osutatakse reguleeritud rändlusteenuseid samadel tingimustel, nagu tarbitaks neid teenuseid koduriigis. Näiteks kui külastatava võrgu suurim võimalik andmesidekiirus on võrdne rändlusteenuse osutaja poolt koduriigis pakutava maksimaalse kättesaadava kiirusega või sellest suurem, ei tohiks rändlusteenuse osutaja pakkuda koduriigis pakutavast maksimaalsest kättesaadavast kiirusest väiksemat kiirust. Kui külastatava võrgu suurim võimalik andmesidekiirus on rändlusteenuse osutaja poolt koduriigis pakutavast maksimaalsest kasutatavast kiirusest väiksem, ei tohiks rändlusteenuse osutaja pakkuda külastatava võrgu suurimast kättesaadavast kiirusest väiksemat kiirust. Kui külastatavas võrgus on olemas uuem võrgupõlvkond või -tehnoloogia, ei tohiks rändlusteenuse osutaja piirata rändlusteenuse osutamist varasema võrgupõlvkonna või tehnoloogiaga kui see, mida koduriigis pakutakse. Lisaks võib rändlusteenuse osutaja eelkõige järgmise põlvkonna mobiilsidestruktuuridele ja -tehnoloogiale ülemineku ajal, kui nende võrkude ja tehnoloogia rakendamine rändlusteenuse osutaja ja külastatava võrgu operaatori poolt ei ole võrreldav, pakkuda jaemüügitasandil reguleeritud rändlusteenuseid olemasoleva mobiilsidestehnoloogiaga. Keelata tuleks ärikaalutlustel jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste kvaliteedi vähendamine, näiteks ribalaiuse vähendamine rändlusmahtude vähendamiseks. Operaatorid peaksid võtma mõistlikke meetmeid, et vähendada mobiilsidestruktuuride vahelisel üleminekul põhjendamatuid viivitusi, ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 28 kohaldamist. Riiklikud haldusametid ja operaatorid saavad sõlmida spektri koordineerimise lepinguid ja tagada leviala vähemalt 5G-koridorides ja maapealsetel edastusteedel.
- (28) Rändlusteenuse osutajatel peaks olema võimalik rakendada kohaldatava riigisisese jaehinna eest jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste tarbimise puhul mõistliku kasutamise poliitikat. Mõistliku kasutamise poliitikat tuleks kasutada üksnes selleks, et vältida jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste anomaalset või lubamatut kasutamist, näiteks kui rändluskliendid kasutavad selliseid teenuseid muus liikmesriigis kui koduriigi teenuseosutaja liikmesriiki muudel eesmärkidel kui regulaarne reisimine. Mõistliku kasutamise poliitika

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamise volituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 15. detsembri 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/2286, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad, mis käsitlevad mõistliku kasutamise poliitika rakendamist, jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamise jätkusuutlikkuse hindamise meetodikat ja rändlusteenuse osutaja poolt sellise hindamise eesmärgil esitatavat taotlust (ELT L 344, 17.12.2016, lk 46).

rakendusmeetmetega tuleks tagada, et rändlusteenuste osutajad ei hoiaks selle eesmärgi saavutamises kõrvale muudel eesmärkidel, mis kahjustaksid rändlusklieente, kes mis tahes vormis perioodiliselt reisivad. Kui rändlusklieendi ajutine teises liikmesriigis viibimine pikeneb tahtmatult näiteks pandeemia, ajutise piiride sulgemise või looduskatastroofi põhjustatud vääramatu jõu tõttu, peaksid rändlusteenuse osutajad rändlusklieendi põhjendatud taotluse korral pikendama kehtivate mõistliku kasutamise piirmäärade kehtivust asjakohase aja võrra. Mõistliku kasutamise poliitika peaks võimaldama rändlusteenuse osutaja klientidel tarbida teatavat mahtu jaemüügitasandil osutatavaid reguleeritud rändlusteenuseid kohaldatava riigisisese jaehinna eest, mis on kooskõlas nende vastavate tariifikavadega. Mõistliku kasutamise poliitika kohaldamise rakendusmeetmetes tuleks arvesse võtta rändlusklieentide perioodiliste reiside arvukaid ja erinevaid mustreid, et tagada, et mõistliku kasutamise poliitika ei takistaks põhimõtte „rändle nagu kodus“ tegelikku rakendamist selliste klientide puhul.

- (29) Oma rakendusaktide läbivaatamisel peaks komisjon pärast BERECiga konsulteerimist hindama, mil määral võimaldaksid turutingimused, tarbimis- ja reisimisharjumused, hinnakujunduse areng ja lähenemine ning täheldatav konkurentsimoonutuste oht pakkuda perioodiliste reiside puhul rändlusteenuseid riigisiseste hindadega kestlikult ning kas mõistliku kasutamise poliitika raames võetavate meetmete kohaldamine ja mõju võiks piirduda vaid erandjuhtudega.
- (30) Rändlusteenuse osutajal peaks eriomastel ja erandlikel asjaoludel olema võimalik juhul, kui tal ei ole võimalik katta oma tegeliku ja prognoositava jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste osutamise kogukulu oma tegelikust ja prognoositavast selliste teenuste osutamise kogutulust, taotleda riigisisese hinnamudeli jätkusuutlikkuse tagamiseks luba kehtestada lisatasu. Riigisisese hinnamudeli jätkusuutlikkuse hindamine peaks põhinema asjakohastel, rändlusteenuse osutajale eriomastel objektiivsetel teguritel, sealhulgas rändlusteenuse osutajate vahelistel objektiivsetel erinevustel kõnealusel liikmesriigis ning riigisiseste hindade ja tulu tasemel. See võib olla asjakohane näiteks selliste operaatorite kindlasummaliste riigisiseste jaemüügimudelite puhul, kelle andmeliiklust iseloomustab märkimisväärne negatiivne tasakaalustamatus, juhul kui riigisisene kaudne ühikuhind on madal ja operaatori kogutulu võrreldes rändluskulu koormusega on samuti madal, või juhul, kui kaudne ühikuhind on madal ja tegelik või prognoositav rändluse tarbimine on suur. Selleks et vältida olukorda, kus sellised kulude katmise probleemid muudavad rändlusteenuse osutajate riigisisese hinnamudeli jätkusuutmatuks, luues ohu, et riigisiseste hindade arengule avaldub tuntav mõju (nn vesivoodi efekt), peaks rändlusteenuse osutajatel eespool nimetatud asjaoludel olema riigi reguleeriva asutuse loal võimalik kohaldada jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste puhul lisatasu üksnes sellises ulatuses, mis on vajalik selliste teenuste osutamise kõikide asjakohaste kulude katmiseks.
- (31) Sel eesmärgil tuleks jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste osutamise kulu kindlaksmääramisel lähtuda tegelikest rändlusteenuse hulgitasudest, mida kohaldatakse rändlusteenuse osutaja väljuva rändlusliikluse suhtes, mis ületab sissetuleva rändlusliikluse, ning võttes mõistlikult arvesse ühiseid ja üldisi kulusid. Jaemüügitasandil osutatavatest reguleeritud rändlusteenustest saadava tulu kindlaksmääramisel tuleks lähtuda riigisisese hinna tasemel jaemüügitasandil osutatava reguleeritud rändlusteenuse tarbimise tulust kas ühikuhinna alusel või kindlasummalise tasu osana, mis kajastab vastavalt klientide poolt jaemüügitasandil osutatava reguleeritud rändlusteenuse tarbimise tegelikku ja prognoositavat osa liidus ja riigisisese tarbimise tasandil. Samuti tuleks arvesse võtta jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste tarbimist ja riigisisest tarbimist rändlusteenuse osutaja klientide poolt ning konkurentsi-, hinna- ja tulutaset riigisisel turul ja mis tahes täheldatavat ohtu, et riigisiseste jaehindadega toimuv rändlus võiks selliste hindade kujunemist tuntavalt mõjutada.
- (32) Määruses (EL) nr 531/2012 on sätestatud, et kui rändlusteenuse osutaja kohaldab reguleeritud rändlusteenuste tarbimisele jaemüügitasandil lisatasu, mis ületab mõistliku kasutamise poliitikaga ette nähtud piire, ei tohi riigisisese jaehinna ning iga tehtud reguleeritud rändluskõne, saadetud reguleeritud rändlussõnumi ja kasutatud reguleeritud andmeside-rändlusteenuse suhtes kohaldatava lisatasu summa ületada vastavalt 0,19 eurot minuti eest, 0,06 eurot SMSi eest ja 0,20 eurot kasutatud megabaidi eest. Arvestades, et põhimõtet „rändle nagu kodus“ on tegelikult rakendatud alates 15. juunist 2017, ei ole see säte enam vajalik.
- (33) Kooskõlas põhimõttega, et maksab helistaja, ei maksa mobiilsideklieendid riigisiseste mobiilikonede vastuvõtmise eest, vaid kõne lõpetamise kulu kõne vastuvõtja sidevõrgus kaetakse helistajale kehtestatud jaehinnast. Kõne lõpetamise tasude ühtlustamine liikmesriikides peaks võimaldama rakendada sama põhimõtet jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste kõnede suhtes. Vastavalt direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 75 lõikele 1 on

komisjon oma delegeeritud määrusega (EL) 2021/654 ⁽¹⁶⁾ kehtestanud mobiilsideteenuste jaoks kõne lõpetamise tasu üleliidulise ühtse maksimaalse määra, et vähendada ühtlaselt kogu liidus kõne lõpetamise hulgitteenusega seotud konkurentsiprobleemide lahendamiseks kaasnevat regulatiivset koormust. Delegeeritud määrus (EL) 2021/654 sisaldab kolmeaastast liuggraafikut: üleliidulise ühtse mobiilikõne lõpetamise tasu maksimaalne määr on 2021. aastal 0,7 eurot, 2022. aastal 0,55 eurot ja 2023. aastal 0,4 eurot ning alates 2024. aastast on mobiilikõne lõpetamise tasu üleliiduline maksimaalne määr 0,2 euro. Käesolevas määruses sätestatud olukordades, kus rändlusteenuse osutajatel on lubatud kohaldada jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste suhtes lisatasu, ei tohiks vastu võetud reguleeritud rändluskõnede suhtes kohaldatav lisatasu ületada üleliidulist mobiilikõnede lõpetamise ühtset maksimummäära, mille komisjon on vastavaks aastaks delegeeritud määrusega (EL) 2021/654 kehtestanud. Kui komisjon jõuab seejärel järeldusele, et üleliidulist ühtset mobiilikõnede lõpetamise maksimummääret ei ole enam vaja kehtestada, ei tohiks vastuvõetud reguleeritud rändluskõnede suhtes kohaldatav lisatasu ületada määra, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 75 alusel vastu võetud viimases delegeeritud õigusaktis.

- (34) Kui liiduüleste reguleeritud rändlusteenuste osutajad muudavad käesoleva määruse nõuetele vastamiseks oma jaemüügitasandi rändlustariife ja kaasnevaid rändluse kasutamise põhimõtteid, ei tohiks sellised muudatused anda direktiivi (EL) 2018/1972 üle võtvate liikmesriigi õigusaktide alusel mobiilsideklientidele mingit õigust oma jaelepingute ülesütleamiseks.
- (35) Kui jaelepingus käsitletakse jaemüügitasandil osutatavaid mis tahes liiki reguleeritud rändlusteenuseid, tuleks selles lepingus selgelt ja arusaadavalt täpsustada kõnealuse jaemüügitasandil osutatava reguleeritud rändlusteenuse tunnused, sealhulgas teenuse kvaliteedi eeldatav tase. Kuigi rändlusteenuse osutajatel puudub kontroll külastatavate võrkude üle, kohaldatakse osutatavate rändlusteenuste suhtes külastatava võrgu operaatoriga sõlmitud rändluse hulgitteenuse lepingut. Seepärast peaksid rändlusteenuse osutajad rändlusklientide võimestamiseks oma kliente jaelepingus selgelt teavitama sellest, kuidas rändlusteenuste kvaliteet võib praktikas erineda koduriigis tarbitavatest teenustest. Rändlusteenuse osutajad peaksid võimalikult suures ulatuses selgitama ka seda, kuidas võivad rändluse ajal teenuse kvaliteeti, näiteks rändlusteenuste või muude teenuste kiirust, latentsusaega ja kättesaadavust, mõjutada muud asjakohased tegurid teatava tehnoloogia kättesaadavuse, leviala või välistest teguritest, näiteks topograafiast tingitud erinevuste tõttu. Selline jaeleping peaks sisaldama ka selget ja arusaadavat teavet kaebuste esitamise korra kohta, mis peab olema kättesaadav juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta jaelepingu tingimustele. Rändlusteenuse osutaja peaks sellealaste kaebustega tegelema õigel ajal ja tulemuslikult.
- (36) Selleks et tagada rändlusklientide piisav teavitamine nende rändlusteenuse kvaliteedist, peaksid rändlusteenuse osutajad avaldama asjakohase teabe oma veebilehel. Selleks peaksid nad esitama teabe põhjuste kohta, miks rändlusteenuseid võidakse pakkuda vähem soodsatel tingimustel kui need teenused, mida pakutakse koduriigis. Nimetatud teave peaks eelkõige sisaldama selget ja arusaadavat selgitust võimalike oluliste kõrvalekallete kohta reklaamitavast või hinnangulisest maksimaalsest üles- ja allalaadimiskiirusest võrreldes sellega, mida pakutakse koduriigis, ning selle kohta, kuidas sellised kõrvalekalded võivad mõjutada rändlusteenust, mida klient tellib. Teave võiks sisaldada ka selget ja arusaadavat selgitust selle kohta, kuidas mahupiirangud, kiirus, olemasolevad võrgupõlvkonnad ja -tehnoloogia ning muud teenusekvaliteedi parameetrid võivad andmeside-rändlusteenust praktikas mõjutada, eriti mis puudutab sisu, rakenduste ning teenuste kasutamist rändluse ajal.
- (37) Vahel põhjustab rändlusklientidele ja koduriigi operaatoritele tahtmatult suuri arveid see, et liidus lisaväärtusteenuste jaoks kasutatavad numbrid ja lisaväärtusteenuste eest küsitavad hulgihinnad ei ole läbipaistvad, ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 97 kohaldamist. On numbreid, mida kasutatakse lisaväärtusteenuste (nt tasuta numbrid, tasuta telefoninumbrid või jagatud kuluga numbrid) pakkumiseks ja millega loodava ühenduse suhtes kohaldatakse riigi tasandil eraldi hinnatingimusi. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada tariifi selle osa suhtes, mida nõutakse lisaväärtusteenuste osutamise eest, vaid üksnes tariifide suhtes, mida nõutakse kõnealuste teenustega ühenduse saamise eest. Põhimõte „rändle nagu kodus“ võib siiski tekitada lõppkasutajates ootuse, et ühendus selliste numbritega rändluse ajal ei tohiks kaasa tuua suuremaid kulusid kui riigisisesele. Paraku ei ole see rändluse ajal alati nii. Rändlusklientidele tekivad suuremad kulud ka siis, kui nad helistavad numbril, mis koduriigis on tasuta. See võib vähendada klientide kindlustunnet rändluse ajal oma telefoni kasutamise suhtes ning kaasa tuua

⁽¹⁶⁾ Komisjoni 18. detsembri 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/654, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/1972, kehtestades mobiilikõne lõpetamise tasu üleliidulise ühtse maksimummäära ja kõne püsivõrgus lõpetamise tasu üleliidulise ühtse maksimummäära (ELT L 137, 22.4.2021, lk 1).

ootamatult suured arved ehk arvešoki, takistades seega põhimõtte „randle nagu kodus“ tegelikku rakendamist. Jaemüügi tasandil on selle peamine põhjus ebapiisav läbipaistvus seoses suuremate tasudega, mida lisaväärtusteenuste numbritega ühenduse loomine kaasa võib tuua. Seetõttu tuleks kehtestada meetmed, mis suurendaksid teadlikkust suurema arve saamise ohust ja tõhustaksid lisaväärtusteenuste numbritega ühenduse loomise tingimuste läbipaistvust. Sellest tuleks rändlusklieente nende jaelepingus teavitada ning samuti tuleks neile õigel ajal, tasuta ja kasutajasõbralikult teada anda ja neid hoiatada, et rändluse ajal võib ühendus lisaväärtusteenuste numbritega kaasa tuua lisatasusid. Rändlusolukordades võib kohaldada direktiivi (EL) 2018/1972 VI lisas sätestatud kolmanda isiku arvete deaktiveerimise vahendit, kui see on olemas.

- (38) Rändluse hulgituru toimimisega tuleks tagada, et operaatoritel oleks võimalik katta kõik hulgituru reguleeritud rändlusteenuste osutamise seotud kulud, sealhulgas ühised ja üldkulud. Läbivaatamisprotsessis kasutatud kulumudelil võeti võimalikult suurel määral arvesse operaatorite poolt mobiilside rändlusteenuste osutamiseks tehtud investeeringuid, nagu spektrikulud, seadmete kulud ja taristuinvesteeringud, samuti operaatorite kasutatav taristu ja tehnoloogia, mis domineerib tarbimises eeldatavasti kuni järgmise läbivaatamiseni. 2025. aastaks kavandatud läbivaatamine põhineb uuel kulumudelil, milles võetakse täiel määral arvesse vaheperioodil täheldatud tehnoloogia arengut. See peaks aitama säilitada stiimulid investeerida külastatavatesse võrkudesse ja vältida külastatavatel turgudel riigisisese konkurentsi moonutamist, mille põhjustab nende operaatorite õiguslik arbitraaž, kes konkureerimiseks riigisisel külastataval turul kasutavad rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu parandusmeetmeid.
- (39) Pidades silmas käesoleva määruse eesmärke tagada jätkuv konkurents ja lõppkasutajate kaitse, tuleks käesoleva määrusega kehtestada rändluse hulgihindade ülempiirid, mis kajastavad operaatorite hulgirändlusteenuste osutamise kulude arengut. Läbivaatamisprotsessis kasutatud kulumudel, millele on osutatud käesoleva määruse tarbeks tehtud mõjuhindangus, näitab, et operaatorite kulud on järk-järgult vähenenud ja vähenevad edasi. Võttes arvesse ka eeldatavat ajakava hulgiühitasandi ülempiiride kavandatavaks läbivaatamiseks, mis põhineb kahel aruandel, mille komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 30. juuniks 2025 ja 30. juuniks 2029, peaksid maksimaalsed hulgihinnad langema liuggraafiku alusel, võttes arvesse asjakohaseid kuluprognose ja tõenäolisi turusuundumusi aastatel 2022–2027.
- (40) Hulgituru rändlusteenuste osutamise hinnangulisi kulusid, sealhulgas ühiseid ja üldkulusid, hinnati mitme allika alusel. Üks allikas oli hulgiühitasandil osutatavate rändlusteenuste üldine kulumudel, mida läbivaatamisel kasutati ja milles hinnati tõhusa operaatori kulusid hulgiühitasandil rändlusteenuste osutamisel. Kulumudeli tulemus võimaldab analüüsida kulusid iga aasta kohta igas liikmesriigis vastavalt eri stsenaariumidele ja eeldustele aastatel, mil kulusid prognoositakse. Kulumudelile olid lisatud operaatorite esitatud andmed ja seejärel kinnitasid seda asjaomased riiklikud reguleerivad asutused. Liikmesriikide puhul, kes suutsid näidata, et see mõjutas operaatorite võrgu dimensioonimist, võeti arvesse ka hooajalisust. Kogu kulumudeli väljatöötamise ajal konsulteeriti operaatorite, BERECi ja riikide reguleerivate asutustega. Kulude hindamisel lähtuti ka liidus kehtivatest rändluse hulgihindadest ja võeti arvesse ajakohastatud võrgutehnoloogia eeldatavat tulevast kasutuselevõttu, lähtudes BERECi arvamustes esitatud suunistest.
- (41) Seoses hulgihindu käsitlevate õigusnormidega tuleks liidu tasandil jätta kehtima reguleerivad kohustused, sest iga meede, mis võimaldab osutada kogu liidus rändlusteenuseid põhimõttel „randle nagu kodus“, aga mille puhul ei ole arvestatud hulgituru rändlusteenuste osutamise seotud hulgiühitasandil taset, võib häirida rändlusteenuste siseturu toimimist ega aita soodustada konkurentsi. Asjakohasel tasemel hulgihinnad peaksid soodustama püsivat konkurentsi, muu hulgas uute osalejate, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning idufirmade seas.
- (42) Maksimaalsed hulgihinnad peaksid toimima kaitsva tasemena ning tagama, et operaatoritel oleks võimalik katta oma kulud, sealhulgas ühised ja üldkulud. Samuti peaksid need võimaldama laialdast kestlikku rändlusteenuste osutamist põhimõttel „randle nagu kodus“ ning jätma samal ajal ruumi operaatoritevahelisteks äriläbirääkimisteks.

- (43) Mõne mobiilsideoperaatori tava arvutada hulгимүүgitasandil rändluskõnede tasu tavapäraselt muude hulгимүүgitasandi sidumistasude suhtes kohaldatava sekundipõhise arvutamise asemel minimaalselt 60-sekundiliste tasustamisperioodide alusel moonutab kõnealuste operaatorite ja teistsuguseid arveldusmeetodeid rakendavate operaatorite vahelist konkurentsi ning kahjustab käesoleva määrusega ette nähtud maksimaalsete hulgihindade järjepidevat kohaldamist. Lisaks kujutab see endast lisatasu, mis hulгимүүgi kulusid suurendades avaldab negatiivset mõju kõneteenuste rändluse hindadele jaemүүgi tasandil. Seetõttu tuleks nõuda, et mobiilsideoperaatorid arvutaksid reguleeritud rändluskõne hulgihinnad sekundipõhiselt.
- (44) Tagamaks, et rändlusklientidel on tasuta katkematu ja tulemuslik juurdepääs hädaabiteenustele, ei tohiks külastatavad võrgud nõuda rändlusteenuse osutajatelt mitte mingeid hulgitasusid, mis oleksid seotud mis tahes liiki hädaolukorra sidega.
- (45) Rändlusteenuste jaehinna suurema läbipaistvuse saavutamiseks ja selleks, et aidata rändlusklientidel otsustada, kuidas oma mobiilseadmeid välisriigis viibides kasutada, peaksid mobiilsideteenuste osutajad edastama oma rändlusklientidele tasuta teavet külastatavas liikmesriigis rändlusteenuste kasutamisel kohaldatavate rändlustasude kohta. Kuna teatavatel kliendirühmadel võib olla rändlustasude kohta piisavalt teavet, peaksid rändlusteenuse osutajad pakkuma võimalust nimetatud automaatselt sõnumist kergesti loobuda. Ühtlasi tuleks rändlusklientidele saata tekstisõnum, mis sisaldab linki tasuta veebisaidile, mille on loonud rändlusteenuse osutaja ning millel esitatakse üksikasjalik teave selliste teenuste liikide kohta nagu kõned ja SMS-sõnumid, millega seotud kulud võivad suurened, ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 97 kohaldamist. Rändluskliente tuleks igakūlgelt ja selgelt teavitada kõigist rändluse ajal tasuta telefoninumbrite suhtes kohaldatavatest tasudest. Peale selle peaksid rändlusteenuse osutajad aktiivselt andma oma klientidele, kui viimased asuvad liidu territooriumil, nende soovi korral ja tasuta lisateavet häälkõnede tegemise või vastuvõtmise ning SMS-sõnumite, MMS-sõnumite ja muude andmesideteenuste saatmise ja vastuvõtmise minuti-, sõnumi- või megabaiditasude (koos käibemaksuga) kohta külastatavas liikmesriigis.
- (46) Rändlusklient võib ühenduda muu kui maapealse üldkasutatava mobiilsidevõrguga, näiteks komisjoni otsuses 2010/166/EL⁽¹⁷⁾ määratletud laeva pardal osutatavate mobiilsideteenustega (MCV-teenused) või komisjoni otsuses 2008/294/EÜ⁽¹⁸⁾ määratletud õhusõiduki pardal osutatavate mobiilsideteenustega (MCA-teenused), mida pakutakse muude raadiovõrkude kui maapealsete võrkude kaudu, kasutades pardal olevaid eriseadmeid. Need teenused on sageli kättesaadavad rahvusvahelistes vetes või õhusõiduki pardal. Rändlusklientide tasud, mis tekivad siis, kui nad ühenduvad tahtlikult või tahtmatult muude kui maapealsete võrkudega, on märkimisväärselt suuremad kui reguleeritud rändlusteenuste tariifid. Rändluskliendid on harjunud põhimõttega „rändlema nagu kodus“ ja kasutama riigisiseste hindadega rändlusteenuseid. Kuna puudub ühtne lähenemisviis läbipaistvusele ja kaitsemeetmetele ühendumisel muude kui maapealsete võrkudega, on rändlusklientidel suurem oht saada ootamatult suuri arveid. Seepärast tuleks kehtestada täiendavad läbipaistvus- ja kaitsemeetmed, mida kohaldatakse muude kui maapealsete võrkudega ühendumiste suhtes, näiteks laevade ja õhusõidukite puhul. Rändlusteenuse osutajad peaksid astuma selliste läbipaistvus- ja kaitsemeetmete kohaldamiseks mõistlikke samme. Sellised sammud võivad hõlmata võrgu haldamise meetmeid, rahalisi piiranguid, loobumismehhanismi või samaväärseid meetmeid. Eelkõige peaksid need hõlmama meetmeid, millega tagatakse piisava teabe andmine selgel ja arusaadaval viisil, et anda rändlusklientidele võimalus sellise tahtmatu rändlusteenuse kasutamist aktiivselt vältida.

Rändlusteenuse osutajad, kes pakuvad loobumismehhanismi, peaksid teavitama rändluskliente teenuse kohese kasutuselevõtu või taasaktiveerimise piirangutest, näiteks ohust, et ilma võrguühenduseta ei saa nad taasaktiveerida ühendust muu kui maapealse võrguga. Rändlusteenuse osutajad peaksid teavitama oma rändluskliente võimalusest manuaalselt ja kohe loobuda rändlusest oma mobiiltelefonis kas seadete või lennurežiimi aktiveerimise abil. Oma

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 19. märtsi 2010. aasta otsus 2010/166/EL laeva pardal osutatavate mobiilsideteenuste (MCV-teenuste) raadiospektrikasutuse ühtlustatud tingimuste kohta Euroopa Liidus (ELT L 72, 20.3.2010, lk 38).

⁽¹⁸⁾ Komisjoni 7. aprilli 2008. aasta otsus 2008/294/EÜ õhusõiduki pardal osutatavate mobiilsideteenuste spektrikasutuse ühtlustatud tingimuste kohta ühenduses (ELT L 98, 10.4.2008, lk 19).

võrkude planeerimisel ja käitamisel peaksid rändlusteenuse osutajad nii palju kui võimalik seadma esikohale ühendused maapealsete võrkudega, et minimeerida tahtmatu ühenduse ohtu muude kui maapealsete võrkudega. Selleks et tagada rändlusklientide kõrgetasemeline kaitse muude kui maapealsete üldkasutatavate mobiilsidevõrkudega ühendumisel, peaksid mobiilsideteenuste osutajad andma oma rändlusklientidele kõigi kohaldatavate lisatasude kohta tekstisõnumiga tasuta teavet iga kord, kui luuakse ühendus sellise võrguga.

- (47) Seoses jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenustega tuleks käesolevas määruses sätestada konkreetsed läbipaistvusnõuded, mis on kooskõlas konkreetsete tariifi- ja mahutingimustega, mis kehtivad pärast jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamist. Eelkõige tuleks tagada rändlusklientide õigeaegne ja kasutajasõbralik tasuta teavitamine kohaldatavast mõistliku kasutamise poliitikast, reguleeritud kõne-, SMS- või andmeside-rändluse suhtes kohaldatava mõistliku kasutamise mahu äratarbimisest, kõigist lisatasudest, ning reguleeritud andmeside-rändlusteenuste senisest tarbimisest.
- (48) Piirialadel elavate klientide arved ei tohiks olla tarbetult suured tahtmatu rändlusteenuse kasutamise tõttu. Rändlusteenuse osutajad peaksid seetõttu rakendama kõiki mõistlikke abinõusid, et minimeerida tahtmatu rändluse ohtu ning kaitsta kliente rändlustasude tekkimise eest oma elukohajärgses liikmesriigis viibimise ajal. Sellised abinõud peaksid hõlmama rahalisi piiranguid, mehhanisme rändlusest loobumiseks väljaspool liitu asuvas võrgus, kui see on tehniliselt teostatav, või samaväärseid abinõusid. Sellised abinõud peaksid eelkõige sisaldama piisavaid meetmeid teabe esitamiseks selgel ja arusaadaval viisil, et anda klientidele võimalus tahtmatu rändlusteenuse kasutamist aktiivselt vältida. Riikide reguleerivad asutused ja muud pädevad asutused, kes vastutavad tavaliselt nende territooriumil elavate tarbijate huvide kaitsmise ja edendamise eest, peaksid olema teadlikud olukordadest, kus klientidel on probleeme rändlustasude maksimisega oma elukohajärgses liikmesriigis viibimise ajal, ning peaksid võtma probleemi lahendamiseks asjakohaseid meetmeid.
- (49) Lisaks tuleks näha ette meetmed kõigi andmeside-rändlusteenuste jaehindade läbipaistvuse tagamiseks, sealhulgas ühenduse eest muude kui maapealsete üldkasutatavate mobiilsidevõrkudega, ja eelkõige selleks, et teha lõpp arvešoki probleemile, mis takistab siseturu sujuvat toimimist, ning anda rändlusklientide käsutusse sellised vahendid, mis on vajalikud andmeside-rändlusteenuse kulude jälgimiseks ja kontrollimiseks. Samuti ei tohiks takistada rändlusteenuste asendamiseks või nende alternatiivina kasutamiseks sobivate rakenduste või tehnoloogia, sealhulgas, aga mitte üksnes traadita interneti kasutuselevõttu.
- (50) Arvešoki vältimiseks peaksid rändlusteenuse osutajad andmeside-rändlusteenuse puhul kehtestama kõigi tarbitud rändlusteenuste rahalise või mahulise ülempiiri või mitu sellist ülempiiri, väljendatuna vääringus, milles rändluskliendile arve esitatakse, ning peaksid pakkuma seda tasuta kõigile rändlusklientidele koos asjakohase teatega sellises meediavormingus, mida saab hiljem uuesti vaadata, kui kulud jõuavad kõnealuse ülempiiri lähedale. Kõnealuse ülempiiri saavutamise korral ei peaks kliendid enam teenust saama või neil ei tuleks enam selle eest tasu nõuda, välja arvatud juhul, kui klient sõnaselgelt soovib, et talle asjaomast teenust teates esitatud tingimustel jätkuvalt osutataks. Sellisel juhul peaksid nad saama tasuta kinnituse sellises meediavormingus, mida saab hiljem uuesti vaadata. Rändlusklientidele tuleks anda võimalus loobuda mõistliku aja jooksul nendest rahalistest või mahulistest ülempiiridest või otsustada ülempiiri mitte kasutada. Kui kliendid ei avalda oma soovi, tuleks nende suhtes rakendada vaikinisi ülempiiri süsteemi.
- (51) Kõnealuseid läbipaistvusmeetmeid tuleks käsitada rändlusklientidele pakutava miinimumtagatisena ning see ei tohiks rändlusteenuse osutajaid takistada pakkumast oma klientidele muid laialdasi vahendeid, mis aitaksid neil andmeside-rändlusteenuste kulusid prognoosida ja kontrollida.
- (52) Ka ettemaksukliente võib andmeside-rändlusteenust kasutades tabada arvešokk. Seepärast tuleks ülempiiriga seonduvaid sätteid kohaldada ka kõnealuste klientide suhtes.
- (53) Tarbijad ei tee alati vahet juurdepääsul elektroonilistele sideteenustele rändluse ajal, nimelt juhul, kui lõppkasutajad kasutavad selliseid teenuseid külastatavas liikmesriigis, ja ELi-sisesel sidel, nimelt juhul, kui tarbijad teevad oma koduliikmesriigis kõnesid või saavad SMS-sõnumeid teise liikmesriiki. Kuigi rändlus ja ELi-sisene side on kaks erinevat ja eraldiseisvat turgu, võib tarbija seisukohast tõmmata nende vahele teatavaid paralleele. Alates 15. maist 2019 on reguleeritud ELi-sisese side eest tarbijatelt võetav tasu piiratud 0,19 euroga kõneminuti kohta ja 0,06 euroga SMS-sõnumi kohta (ilma käibemaksuta). Seoses käesoleva määrusega kehtestatud põhimõtte „rändle nagu

kodus“ meetmete, mis käsitlevad piiriülese side pärssimise ohtu ja võimaldavad siseturu loomist, pikendamise, tuleks pidada asjakohaseks uurida ELi-sisese sideturu arengut. Selleks tuleks kehtivaid meetmeid hinnata, pidades silmas direktiivi (EL) 2018/1972 ja eelkõige isikutevahelise side teenuste reeglite kohaldamist ning ühtsete, kogu liitu hõlmavate kõne lõpetamise maksimummäärade kehtestamist, mis on ELi-sisese side kulustruktuuri osa. Komisjon peaks BERECi toetusel hindama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1971⁽¹⁹⁾ kehtestatud olemasolevate meetmete mõju ning tegema kindlaks, kas ja mil määral on tarbijate kaitsmiseks jätkuvalt vaja ülemmäärasid vähendada. Selline hindamine peaks toimuma vähemalt üks aasta enne kõnealuste meetmete kehtivuse lõppemist 14. mail 2024.

- (54) Liidu reguleeritud rändlustariifide ja klientide poolt väljaspool liitu reisides makstavate rändlustariifide vahel on suured erinevused, kuna viimati nimetatud tariifid on liidus kehtivatest hindadest tunduvalt kõrgemad ning liidus kohaldatakse rändlusteenuste lisatasusid pärast jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasude kaotamist üksnes erandjuhul. Kuna puudub ühtne lähenemisviis väljaspool liitu toimuva rändluse läbipaistvus- ja kaitsemeetmete suhtes, ei ole tarbijad kindlad oma õigustes ning hoiduvad välisriigis viibides seetõttu sageli mobiilsideteenuste kasutamisest. Tarbijatele edastatav läbipaistev teave aitaks neil otsustada, kuidas kasutada oma mobiilseadmeid välisriigis (nii liidus kui ka väljaspool liitu) reisides, ning samuti võiks sellisest teabest olla kasu rändlusteenuse osutaja valimisel. Läbipaistvuse ja tarbijakaitse puudumise probleemi on seetõttu vaja käsitleda nii, et teatavaid läbipaistvus- ja kaitsemeetmeid kohaldatakse ka väljaspool liitu osutatavate rändlusteenuste suhtes. Kõnealused meetmed peaksid soodustama konkurentsi ja parandama siseturu toimimist.
- (55) Liidu kodanikelt küsitakse kolmandates riikides jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste kasutamisel suuri rändlustasusid. Seepärast tuleks ergutada algatusi, mille eesmärk on vähendada vastastikku rändlusteenuste tasusid liidu ja kolmandate riikide vahel. Eelkõige saaksid liidu välispiiri äärsedel aladel asuvad lõppkasutajad suurt kasu madalamatest rändlustasudest naabruses asuvates kolmandates riikides.
- (56) Kui külastatava kolmanda riigi külastatava võrgu operaator ei luba rändlusteenuse osutajal jälgida oma klientide teenusekasutamist reaalajas, ei peaks rändlusteenuse osutajal olema kohustust pakkuda rahalist või mahulist ülempiiri klientide kaitsmiseks.
- (57) Rändlusteenuse osutajad peaksid teavitama rändluskliente võimalusest kasutada hädaabiteenuseid tasuta, kui nad helistavad Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112 ja nad peaksid teavitama rändluskliente muudest hädaolukorra side vahenditest, mida rändlusklientidel, eelkõige puuetega rändlusklientidel, on tehniliselt võimalik kasutada. Muud hädaolukorra side vahendid võimaldavad rändlusklientidele, eeskätt puuetega rändlusklientidele juurdepääsu hädaabiteenustele muude vahendite kaudu kui helistades. Näiteks võidakse juurdepääsu tagamiseks muude vahendite abil kasutada hädaabirakendusi, sõnumeid, vahendusteenuseid või reaalajas tekstiedastust ja tervikvestlust, mis on võetud kasutusele vastavalt direktiivi (EL) 2019/882 artiklile 4. Juurdepääsuvõimalusi käsitlev teave tuleks esitada SMS-sõnumiga, milles teavitatakse rändlusklienti võimalusest pääseda ligi tasuta hädaabiteenustele, helistades Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112, ja mis sisaldab linki spetsiaalsele veebisaidile, millele on tasuta juurdepääs ja mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/2102,⁽²⁰⁾ kirjeldades kergesti arusaadaval viisil alternatiivseid juurdepääsuvõimalusi külastatava liikmesriigi hädaabiteenustele ning osutades ainult nendele juurdepääsuvahenditele, mis on rändlusklientide jaoks tehniliselt teostatavad. Spetsiaalne veebisait peaks sisaldama teavet keeles, milles rändlusteenuse osutaja rändluskliendiga suhtleb.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1971, millega asutatakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste amet (BEREC) ja BERECi tugiamet (BERECi büroo) ja muudetakse määrust (EL) 2015/2120 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1211/2009 (ELT L 321, 17.12.2018, lk 1).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

- (58) Direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 110 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et nende üldsuse hoiatamise süsteemid edastavad üldsusele mõeldud hoiatusi asjaomastele lõppkasutajatele, nimelt lõppkasutajatele – sealhulgas rändluse lõppkasutajatele –, kes asuvad geograafilistes piirkondades, mida hoiatusperioodil võivad mõjutada peatsed või kujunevad suured hädaolukorrad ja katastroofid. Praegu kättesaadav tehnoloogia võimaldab liikmesriikide ametiasutustel saata asjaomastele rändlusklientidele üldsusele mõeldud hoiatusi, ilma et rändlusklient peaks eelnevalt midagi tegema, näiteks rakenduse alla laadima. Mõnes liikmesriigis kasutatakse vahel lisaks eespool nimetatud tehnoloogiale ka üldsuse hoiatamise mobiilirakendusi, mis võimaldavad saata lõppkasutajatele põhjalikku teavet. Liikmesriikides, kus sellise riikliku üldsuse hoiatamise mobiilirakenduse link on esitatud käesoleva määruse kohaselt igas liikmesriigis loodud hädaabiteenustele juurdepääsu vahendite andmebaasis, peaksid rändlusteenuse osutajad rändluskliente sellele rakendusele viitavast lingist teavitama. Teave tuleks esitada keeles, milles rändlusteenuse osutaja rändluskliendiga suhtleb. Viidates direktiivi (EL) 2018/1972 preambulile hindab komisjon võimalusi, kuidas võimaldada asjaomastel rändlusklientidel saada üldsusele mõeldud hoiatusi, mille on teinud pädevad riiklikud asutused, sealhulgas mobiilirakenduse kaudu liidus reisides, kogu liitu hõlmava üldsuse hoiatamise süsteemi kaudu, mis täiendab riiklikke üldsuse hoiatamise süsteeme.
- (59) Numeratsioonialad, sealhulgas lisaväärtusteenuste jaoks kasutatavad numeratsioonialad on kindlaks määratud riikide numeratsiooniplaanides ega ole liidu tasandil ühtlustatud. Seega ei pruugi operaatorid suuta kõigi riikide lisaväärtusteenuste numeratsioonialasid eelnevalt ära tunda. Lisaväärtusteenuste jaoks kasutatavate numeratsioonialade suhtes kehtivad riigi tasandil eriomased hinnatingimused ning paljudel juhtudel ei ole nende lõpetamistasud reguleeritud. Kuigi rändlusteenuse osutajad seda mõistavad, võivad nende makstavad hulgihinnad olla ootamatult kõrged. Rändlusolukorras ei suuda operaatorid seda probleemi lahendada, sest neil ei ole piisavat teavet kogu liidus lisaväärtusteenuste jaoks kasutatavate numeratsioonialade kohta. Selle probleemi lahendamiseks peaks BEREC looma lisaväärtusteenuste jaoks kasutatavate numeratsioonialade ühtse kogu liitu hõlmava turvalise andmebaasi ja seda haldama. Selline andmebaas on läbipaistvuse suurendamise vahend, mis pakub riikide reguleerivatele asutustele ja asjakohasel juhul muudele pädevatele asutustele ning operaatoritele otsest juurdepääsu teabele selle kohta, milliste numeratsioonialadega võivad kõigis liikmesriikides kaasnedä suuremad kulud (lõpetamistasud). Tegemist on vahesammuga, mis on vajalik läbipaistvuse suurendamiseks jaemüügi tasandil, sest seda võib kasutada, et teavitada rändluskliente sellest, millist liiki teenuste suhtes võivad rändluse korral kehtida suuremad tasud. Et tagada parem tarbijakaitse ja suurem läbipaistvus, peaks andmebaasis olema võimalik säilitada lisateavet, näiteks lisaväärtusteenuste numeratsioonialadega seotud tariifide, nagu minuti- või toimingutariifide kohta. Sellise tariifiteabe võiks teha kättesaadavaks spetsiaalsel veebisaidil, kus antakse teavet lisaväärtusteenuste kohta. BEREC peaks kehtestama korra, mille kohaselt pädevad asutused esitavad käesoleva määruse kohaselt lisaväärtusteenuste numeratsioonialade andmebaasis sisalduva teabe ja ajakohastavad seda.
- (60) BEREC peaks looma ühtse kogu liitu hõlmava andmebaasi, mis sisaldab hädaolukorra siledale juurdepääsu vahendeid, mis on igas liikmesriigis lubatud ning rändlevate lõppkasutajate jaoks tehniliselt teostatavad, ja seda andmebaasi haldama. Andmebaasi eesmärk on aidata riiklikel operaatoritel, riikide reguleerivatele asutustel ja asjakohasel juhul muudel pädevatel asutustel saada teavet kõigist liidus kasutatavatest hädaabiteenustele juurdepääsu võimalustest. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ajakohastada andmebaasi lingiga riiklikule üldsuse hoiatamise mobiilirakendusele, kui see on asjakohane. BEREC peaks kehtestama korra, mille kohaselt pädevad asutused peavad esitama käesoleva määruse kohaselt nõutava teabe ja seda ajakohastama.
- (61) Kui liikmesriigid annavad muudele pädevatele asutustele kui riikide reguleerivatele asutustele mõned lõppkasutajate kaitsega seotud ülesanded, näiteks jaelepingutega seotud teabenõuded, läbipaistvus või lepingu lõpetamine, hõlmab nende pädevate asutuste pädevus nende ülesannete täitmisel jaelepingu kõiki osi, sealhulgas rändlusega seotud õigusi ja kohustusi. Piiramata direktiivi (EL) 2018/1972 kohaste ülesannete määramist, peaks riikide reguleerivatele asutustel ja asjakohasel juhul muudel pädevatel asutustel, kes vastutavad nimetatud direktiivi kohaste ülesannete täitmise eest, olema pädevus seirata oma territooriumil käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmist, teha selle üle järelevalvet ning see tagada. Samuti peaksid nad seirama rändlusklientidele pakutavate kõne-, SMS- ja andmesideteenuste hindade muutumist liidus rändlemise korral, sealhulgas, kui see on kohaldatav, rändluskõnede tegemise ja vastuvõtmisega seotud erikulused liidu äärepoolseimates piirkondades, ning seda, et hulgiturg kataks tehtud kulud küllaldas mahus, ning et võrgukasutamise juhtimise meetodeid ei kasutataks valiku piiramiseks klientide kahjuks. Nad peaksid tagama, et käesoleva määruse kohaldamist käsitlev ajakohastatud teave tehakse huvitatud isikutele kättesaadavaks, ning avaldama seire tulemusel. Eraldi tuleks esitada teave äri-, järeelmaksu- ja ettemaksuklientide kohta.

- (62) Riigisisene rändlus liidu kõige äärepoolsemates piirkondades, kus mobiiltelefoniteenuse osutamiseks antavad litsentsid erinevad neist, mis on väljastatud riigi ülejäänud territooriumi kohta, võiks saada kasu rändlusteenuste siseturul toimuvaga võrdväärsest tasude alandamisest. Käesoleva määruse rakendamine ei tohiks riigisiseseid rändlusteenuseid kasutavatele klientidele tuua kaasa vähem soodsat hinnakohtlemist võrreldes kogu liitu hõlmavaid rändlusteenuseid kasutavate klientidega. Selleks võivad liikmesriikide ametiasutused võtta täiendavaid meetmeid, mis on kooskõlas liidu õigusega.
- (63) Ärisaladuse hoidmise tagamiseks ja käesoleva määruse kohaldamise ning rändluse hulgiturgude arengu üle seire ja järelevalve tegemiseks tuleks riikide reguleerivatele asutustele anda õigus nõuda teavet nende rändluse hulgitteenuse lepingute kohta, milles ei nähta ette maksimaalsete rändlusteenuste hulgihindade kohaldamist. Samuti peaks kõnealustel asutustel olema õigus nõuda teavet rändluse hulgitteenuse lepingute nende tingimuste kindlaksmääramise ja kohaldamise kohta, mille eesmärk on vältida püsivat rändlust ning hulгимүүгитасандил osutatavate rändlusteenuste anomaalset või lubamatut kasutamist muudel eesmärkidel kui reguleeritud rändlusteenuste pakkumine liidus reisivatele rändlusteenusepakkujate klientidele.
- (64) Kui liidu mobiilsideteenuste osutajad leiavad, et nende teise liikmesriigi mobiilsidoperaatoritega sõlmitud rändluskokkulepete lõpetamise või lõpetamise ohu tõttu on ohustatud koostalitlusvõime ja läbivihendatavus klientidele teenuse osutamiseks või kui nad ei ole võimelised osutama oma klientidele teenuseid teises liikmesriigis, kuna puudub kokkulepe vähemalt ühe võrguteenuste hulгимүүжлага, peaksid riikide reguleerivad asutused või direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 61 lõike 2 punktides b ja c osutatud olukordades muud pädevad asutused kasutama vajaduse korral kõnealuse direktiivi artikli 61 kohaseid volitusi küllaldase juurdepääsu ja vastastikuse sidumise tagamiseks, võttes arvesse nimetatud direktiivi artiklis 3 sätestatud eesmärke, eelkõige siseturu arengut, soodustades üleeuroopaliste teenuste osutamist, kättesaadavust ja koostalitlusvõimet ning läbivihendatavust.
- (65) Hulгимүүгитасандил osutatavate rändlusteenuste suhtes kohaldatav konkreetne hindade reguleerimine tähendab seda, et liidu üldist ülempiiri kohaldatakse liitoodete suhtes, mis võivad hõlmata ka muud juurdepääsu rändlusteenuste hulgiturule ja vastastikuse sidumise sisendeid, sealhulgas ja eelkõige neid, mida reguleeritakse riiklikult või potentsiaalselt ka piiriülevalt. Sellega seoses prognoositakse, et nende sisendite reguleerimise erinevused liidus vähenevad, eelkõige tänu direktiivi (EL) 2018/1972 kohaselt võetavatele lisameetmetele, mille eesmärk on tagada reguleerivate lähenemisviiside suurem ühetaolisus. Vahepeal tuleks tegeleda külastatavate võrkude operaatorite ja teiste operaatorite vaidlustega määrade üle, mida nende hulгимүүгитасандил osutatavate rändlusteenuste pakkumiseks vajalike reguleeritud sisendite suhtes kohaldatakse, võttes arvesse BERECi arvamust, kui BERECiga on konsulteeritud, ja vastavalt rändluse suhtes kohaldatavatele spetsiaalsetele reguleerivatele kohustustele ning direktiivile (EL) 2018/1972.
- (66) Rändluse hulgiturgude toimimist ning nende seotust rändluse jaeturuga on vaja seirata ja korrapäraselt läbi vaadata, võttes arvesse konkurentsi ja tehnoloogia arengut ning liiklusvooge. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule kaks aruannet ning seejärel asjakohasel juhul seadusandliku akti eelnõu. Komisjon peaks neis aruannetes eelkõige hindama, kas põhimõtte „rändle nagu kodus“ avaldab mingit mõju jaeturul kättesaadavate tariifikavade arengule. Ühelt poolt peaks see sisaldama hinnangut kõikide selliste tariifikavade tekke kohta, mis sisaldavad üksnes riigisiseseid teenuseid ja välistavad kõik jaerändlusteenused ja mis on seega vastuolus põhimõtte „rändle nagu kodus“ peamise eesmärgiga, ning teiselt poolt hinnangut kindlasummaliste tariifikavade kättesaadavuse vähenemise kohta, mis võiks samuti tekitada tarbijatele kahju ja kahjustada digitaalse ühtse turu eesmärke.

Komisjoni aruannetes tuleks eelkõige analüüsida, millisel määral on riikide reguleerivad asutused lubanud erandkorras kohaldada jaemүүгитасандил osutatavate rändlusteenuste lisatasusid, koduvõrkude operaatorite suutlikkust säilitada oma riigisiseseid hinnamudelid ja külastatavate võrkude operaatorite suutlikkust katta kõik hulгимүүгитасандил osutatavate reguleeritud rändlusteenustega seotud tegelikult tekkinud kulud. Lisaks tuleks komisjoni aruannetes hinnata järgmist: kuidas on hulгимүүги tasandil tagatud juurdepääs eri võrgutehnoloogiatele ja -põlvkondadele; teavet andmesideteenuste hulgihindade kohta; millisel tasemel on kauplemisplatvormide ja muude samalaadsete vahendite kasutamine andmeliiklusega kauplemiseks hulгимүүги tasandil; milline on masinatevahelise rändluse areng; millised on jaemүүгитасандил püsivad probleemid seoses lisaväärtusteenustega; hädaolukorra sidet käsitlevate meetmete kohaldamist; kolmandates riikides ja muudes kui maapealsetes üldkasutatavates mobiilsidesevõrkudes rändlust käsitlevaid läbipaistvusmeetmeid, mille eesmärk on vältida tahtmatut

rändlust; käesoleva määrusega kehtestatud teenusekvaliteeti käsitlevate kohustuste mõjusust ning seda, kui võrd on tarbijaid kõnealustest kohustustest nende jaelepingutes nõuetekohaselt teavitatud ja kas nad saavad põhimõttest „rändle nagu kodus“ tegelikult kasu. Samuti tuleks komisjoni aruannetes hinnata seda, millist mõju avaldavad rändlusturule uute tehnoloogiate kasutuselevõtt ja rakendamine ning pandeemiad ja loodusõnnetused. Võimaldamaks sellist aruandlust, et hinnata, kuidas rändlusturud kohanevad põhimõttega „rändle nagu kodus“, tuleks koguda piisavalt andmeid nende turgude toimimise kohta pärast kõnealuste normide rakendamist.

- (67) Selleks et hinnata konkurentsi edenemist kogu liitu hõlmavatel rändlusturgudel ja anda korrapäraselt aru muutustest rändluse tegelikes hulgihindades rändlusteenuse osutajate vahelises tasakaalustamata liikluses, peaks BEREC jätkuvalt koguma riikide reguleerivatelt asutustelt andmeid. Kui see on asjakohane, peaks riikide reguleerivatelt asutustelt olema võimalik oma tegevust muude pädevate asutustega koordineerida. Kõnealused andmed peaksid sisaldama vastavalt tasakaalustatud ja tasakaalustamata liikluse suhtes kohaldatavaid tegelikke tasusid ning asjaomaste rändlusteenuste tegelikke liiklusmahte. Selliste andmete kogumine, mis võimaldavad seirata ja hinnata reisikäitumise ja tarbimisharjumuste muutuste, näiteks pandeemiade põhjustatud muutuste mõju, on käesoleva määrusega ette nähtud aruannetes nõutava analüüsi jaoks väga oluline. Samuti peaks BEREC koguma andmeid juhtumite kohta, kui rändluse hulgihindade lepingu osalised on otsustanud loobuda maksimaalsete rändlusteenuste hulgihindade kohaldamisest või on hulgihindade tasandil rakendanud meetmeid, mille eesmärk on vältida püsivat rändlust või hulgihindade tasandil osutatavate rändlusteenuste anomaalset või lubamatut kasutamist muudel eesmärkidel kui reguleeritud rändlusteenuste pakkumine rändlusteenusepakkujate klientidele nende regulaarsete reisirahade ajal liidus. Kogutud piisavalt üksikasjalike andmete põhjal peaks BEREC korrapäraselt aru andma, millised on seosed rändlusteenuste jaehindade, hulgihindade ning hulgihindade vahel. Komisjon peaks esitama 30. juuniks 2027 Euroopa Parlamendile ja nõukogule BERECi korrapärase aruannete põhjal aruande ning seejärel asjakohasel juhul seadusandliku akti eelnõu. Samuti peaks BEREC koguma andmeid, mis on vajalikud, et saaks seirata asjaolusid, mida komisjon hindab käesoleva määrusega ettenähtud aruannetes.
- (68) Keskpikas perspektiivis tuleks tunnustada, et masinatevahelise rändluse ja esemevõrgu rändluse hõlbustamine on liidu tööstuse digiteerimisel oluline ajur ning seejuures tuleks tugineda sellega seotud liidu poliitikale tervishoiu, energeetika, keskkonna ja transpordi valdkonnas. Komisjon peaks korrapäraselt hindama rändluse rolli masinatevahelise ühenduvuse turul ja esemevõrgu turul. Asjakohasel juhul peaks komisjon pärast BERECiga konsulteerimist esitama ka soovitusi. BEREC peaks samuti koguma vajalikke andmeid, et oleks võimalik seirata elemente, mida tuleb hinnata käesoleva määrusega ettenähtud komisjoni aruannetes masinatevahelise rändluse ja esemevõrgu seadmete arengu kohta, võttes arvesse litsentsimata spektril põhinevaid kärkside lahendusi.
- (69) Komisjon, BEREC, asjaomased riikide reguleerivad asutused ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused peaksid käesoleva määruse kohaldamise läbivaatamise, seire ja järelevalve eesmärgil teabe jagamisel tagama täiel määral ärisaladuse hoidmise. Ärisaladuse hoidmise nõudest kinnipidamine ei tohiks seega takistada riikide reguleerivatelt asutustelt sel eesmärgil õigel ajal konfidentsiaalset teavet jagamast.
- (70) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt ühise lähenemisviisi kehtestamist selle tagamiseks, et üldkasutatavate mobiilsidevõrkude kasutajad ei peaks liidus reisides maksma kogu liitu hõlmavate rändlusteenuste eest ülemäärast kõrget hinda võrreldes konkureerivate riigisiseste hindadega, ning läbipaistvuse suurendamist ja tarbijakaitse tõhustamist ning jaemüügitasandil riigisiseste hindadega rändlusteenuste osutamise kestlikkuse ja kogemuse, mis vastab tõeliselt põhimõttele „rändle nagu kodus“ nii rändlusaegse teenuse kvaliteedi kui ka hädaabiteenuste juurdepääsu osas, tagamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid on paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (71) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest.
- (72) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽²¹⁾ artikliga 42 ning ta esitas arvamuse 20. aprillil 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega nähakse ette ühine lähenemisviis selle tagamiseks, et üldkasutatavate mobiilsidevõrkude kasutajad ei maksaks kogu liitu hõlmavate rändlusteenuste eest liidus reisides helistamisel ja kõne vastuvõtmisel, SMS-sõnumeid saates ja vastu võttes ning pakettkommuteeritud andmesideteenuseid kasutades konkureerivate riigisestest hindadega võrreldes ülemäära kõrget hinda.

Käesolev määrus aitab seeläbi kaasa siseturu sujuvale toimimisele ning aitab samal ajal saavutada kõrgetasemelise tarbijakaitse, andmekaitse, eraelu puutumatuse ja usalduse, edendada turul konkurentsi, sõltumatust ja läbipaistvust ning innustades innovatsiooni, tarbija valikute suurendamist ja puuetega inimeste integreerimist, järgides samal ajal täiel määral Euroopa Liidu põhiõiguste hartat.

Käesolevas määruses sätestatakse üldkasutatavatele mobiilsidevõrkudele reguleeritud rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu andmise tingimused. Määrust kohaldatakse nii võrguoperaatorite võetavate tasude suhtes hulgiüügitasandil kui ka rändlusteenuse osutajate võetavate tasude suhtes jaemüügitasandil.

2. Samuti sätestatakse käesolevas määruses normid, mille eesmärk on suurendada hindade läbipaistvust ja parandada hinnateabe pakkumist rändlusteenuste kasutajatele, sealhulgas reguleerimata rändlusteenuste kasutajatele kolmandates riikides. Määrusega suurendatakse ka läbipaistvust reguleerimata rändlusteenuste kasutajate jaoks, kui nad ühenduvad muu kui maapealse üldkasutatava mobiilsidevõrguga, näiteks laevade või õhusõidukite pardal, kui see on kohaldatav.

3. Käesolevas määruses sätestatud maksimumtasud on väljendatud eurodes.

4. Kui artiklite 8–11 kohased maksimumtasud on väljendatud muus vääringus kui euro, määratakse nende väärtus kindlaks selles muus vääringus, kohaldades asjaomase kalendriaasta 15. jaanuaril, 15. veebruaril ja 15. märtsil Euroopa Keskpanga poolt *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud viitekursside keskmist. Maksimumtasude puhul vaadatakse muus vääringus kui euro väljendatud piirmäärad alates 2023. aastast igal aastal läbi. Muude vääringute igal aastal läbi vaadatud piirmäärasid kohaldatakse alates 15. maist.

5. Käesolev määrus ei piira riikide reguleerivatele asutustele ja muudele pädevatele asutustele direktiivi (EL) 2018/1972 kohaste ülesannete määramist, sealhulgas vastutust nimetatud direktiivi III osa III jaotise rakendamise eest.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse direktiivi (EL) 2018/1972 artiklis 2 sätestatud mõisteid.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

2. Lisaks lõikes 1 osutatud mõistetele kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „rändlusteenuse osutaja“ – ettevõtja, kes osutab rändlusliendile reguleeritud rändlusteenuseid jaemüügitasandil;
 - b) „koduriigi teenuseosutaja“ – ettevõtja, kes osutab rändlusliendile koduriigi mobiilsideteenuseid;
 - c) „koduvõrk“ – üldkasutatav sidevõrk, mis asub liikmesriigis ning mida rändlusteenuse osutaja kasutab reguleeritud rändlusteenuste jaemüügitasandil osutamiseks rändlusliendile;
 - d) „külastatav võrk“ – maapealne üldkasutatav mobiilsidevõrk, mis asub liikmesriigis, mis ei ole rändlusliendi koduriigi teenuseosutaja asukohajärgne liikmesriik ning mille vahendusel saab rändlusliend teha või vastu võtta kõnesid, saata või vastu võtta SMS-sõnumeid või kasutada pakettkommuteeritud andmesideteenuseid oma koduvõrgu operaatoriga sõlmitud kokkulepete alusel;
 - e) „kogu liitu hõlmav rändlus“ – rändlusliendi poolt mobiilseadme kasutamine liidusiseste kõnede tegemiseks või vastuvõtmiseks, liidusiseste SMS-sõnumite saatmiseks või vastuvõtmiseks või pakettkommuteeritud andmesideteenuste kasutamiseks, kui ta viibib muus liikmesriigis kui selles, kus asub koduriigi teenuseosutaja võrk, koduvõrgu operaatori ja külastatava võrgu operaatori vahel sõlmitud kokkulepete alusel;
 - f) „rändlusliend“ – liidus asuva maapealse üldkasutatava mobiilsidevõrgu vahendusel osutatava reguleeritud rändlusteenuse osutaja klient, kellega sõlmitud jaeleping või kokkulepe võimaldab kasutada kogu liitu hõlmavat rändlust;
 - g) „reguleeritud rändluskõne“ – mobiiltelefonikõne, mida rändlusliend alustab külastatavas võrgus ja mis lõpetatakse liidu üldkasutatavas sidevõrgus, või rändlusliendi poolt vastu võetud kõne, mida alustati üldkasutatavas sidevõrgus liidus ja mis lõpetatakse külastatavas võrgus;
 - h) „SMS-sõnum“ – lühisõnumiteenuse tekstisõnum, mis koosneb peamiselt tähtedest või numbritest või mõlemast ja mida saab saata riikide numeratsiooniplaanide kohaselt määratud mobiili- ja/või paiksete numbrite vahel;
 - i) „reguleeritud rändlussõnum“ – SMS-sõnum, mille rändlusliend saadab külastatavast võrgust liidu üldkasutatavasse sidevõrku või mille rändlusliend võtab vastu saadetuna liidu üldkasutatavast sidevõrgust külastatavasse võrku;
 - j) „reguleeritud andmeside-rändlusteenus“ – rändlusteenus, mis võimaldab rändlusliendile sissetulevat ja väljuvat pakettkommuteeritud andmesidet mobiilseadme abil ajal, mil seade on ühendatud külastatavasse võrku, see ei hõlma reguleeritud rändluskõnede ja rändlussõnumite edastamist ega vastuvõtmist, kuid hõlmab MMS-sõnumite (multimeediumsõnum) edastamist ja vastuvõtmist;
 - k) „juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule“ – otsene juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule või rändluse hulgitreenuste edasimüümisele;
 - l) „otsene juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule“ – vahendite või teenuste või mõlema mobiilsideoperaatori poolt teisele ettevõtjale kättesaadavaks tegemine kindlaksmääratud tingimustel selleks, et kõnealune teine ettevõtja osutaks reguleeritud rändlusteenuseid rändlusliendidele;
 - m) „juurdepääs rändluse hulgitreenuste edasimüümisele“ – rändlusteenuste hulgitreenuste edasimüügitasandil osutamine külastatava võrgu operaatorist erineva mobiilsideoperaatori poolt teisele ettevõtjale selleks, et kõnealune teine ettevõtja osutaks reguleeritud rändlusteenuseid rändlusliendidele;
 - n) „riigisisene jaehind“ – rändlusteenuse osutaja poolt iga tarbitud ühiku eest võetav riigisisene jaemüügi tasu, mida kohaldatakse tehtud kõnede ja saadetud SMS-sõnumitele, mida alustatakse ja mis lõpetatakse samas liikmesriigis erinevates üldkasutatavates sidevõrkudes, ning kliendi tarbitud andmetele.

Esimese lõigu punkti n kohaldamisel ja juhul, kui konkreetset riigisisest jaemüügi tasu ühiku kohta ei kohaldata, loetakse riigisiseseks jaehinnaks sama maksustamismehhanism, mida kasutatakse siis, kui klient oleks teinud kõnesid ja saatnud SMS-sõnumeid, mis alustati ja lõpetati samas liikmesriigis erinevates üldkasutatavates sidevõrkudes, ning tarbinud andmeid enda liikmesriigis.

Artikkel 3

Juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule

1. Mobiilsideoperaatorid rahuldavad kõik rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu käsitlevad põhjendatud taotlused, eelkõige viisil, mis võimaldab rändlusteenuse osutajal levitada oma koduriigis jaetasandil pakutavaid mobiilsideteenuseid, kui see on külastatavas võrgus tehniliselt teostatav.

2. Mobiilsideoperaatorid võivad rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu taotlused tagasi lükata üksnes objektiivsete kriteeriumide alusel, nagu tehniline teostatavus ja võrgu terviklikkus. Ärikaalutlused ei anna alust lükata rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu taotlusi tagasi, et piirata konkureerivate rändlusteenuste osutamist.

3. Juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule hõlmab kõiki võrguelemente ja nendega seotud vahendeid, asjaomaseid teenuseid, tarkvara ja infosüsteeme, mis on vajalikud klientidele reguleeritud rändlusteenuste osutamiseks ning seda kõigi kättesaadavate võrgutehnoloogiatega ja -põlvkondade puhul.

4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud rändlusteenuste hulgituru kõigile komponentidele juurdepääsu andmise suhtes kohaldatakse artiklites 9, 10 ja 11 sätestatud õigusnorme reguleeritud rändlusteenuste hulgihindade kohta, välja arvatud juhul, kui rändluse hulgiturule lepingu mõlemad pooled lepivad sõnaselgelt kokku, et lepingu kehtivusaajal ei kohaldata lepingu kohaldamisest tuleneva keskmise rändlusteenuste hulgihinna suhtes reguleeritud rändlusteenuste maksimaalset hulgihinda.

Ilma et see piiraks käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamist ning seoses juurdepääsuga rändluse hulgiturule edasimüümisele, võivad mobiilsideoperaatorid küsida õiglast ja mõistlikku tasu lõikega 3 hõlmamata komponentide eest.

5. Mobiilsideoperaatorid avaldavad standardpakkumise, võttes arvesse lõikes 8 osutatud BERECi suuniseid, ning teevad selle rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu taotlevale ettevõtjale kättesaadavaks. Mobiilsideoperaatorid esitavad juurdepääsu taotlevale ettevõtjale kooskõlas käesoleva artikliga rändluse hulgiturule lepingu kavandi hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse esmakordset kättesaamist. Juurdepääs rändlusteenuste hulgiturule antakse mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui kolme kuu jooksul rändluse hulgiturule lepingu sõlmimisest. Mobiilsideoperaatorid, kes saavad rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu taotluse, ning juurdepääsu taotlejad peavad läbirääkimisi heas usus.

6. Lõikes 5 osutatud standardpakkumine peab olema piisavalt üksikasjalik ja hõlmama kõiki lõikes 3 osutatud rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsuks vajalikke komponente, samuti peab see sisaldama rändlusteenuste hulgiturule ja rändluse hulgiturule edasimüümisele otsese juurdepääsu suhtes asjakohaste pakkumiste kirjeldusi ning nendega seonduvaid tingimusi. Standardpakkumine peab sisaldama kogu teavet, mis on vajalik, et rändlusteenuse osutaja saaks oma klientidele tagada rändlusteenuste kasutamise ajal tasuta juurdepääsu hädaabiteenustele kõige sobivama häirekeskusega loodava hädaolukorra side kaudu ning võimaldada helistaja asukoha teabe tasuta edastamist kõige sobivasse häirekeskusesse.

Nimetatud standardpakkumine võib sisaldada tingimusi, mille eesmärk on hoida ära püsivat rändlust või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalset või lubamatut kasutamist muul eesmärgil kui reguleeritud rändlusteenuste osutamine rändlusteenuse osutajate klientidele, kui viimased regulaarselt liidus reisivad. Kui standardpakkumises on nii ette nähtud, hõlmavad kõnealused tingimused erimeetmeid, mida külastatava võrgu operaator võib võtta, et hoida ära püsivat rändlust või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalset või lubamatut kasutamist, ning objektiivselt tingimusi, mille alusel külastatava võrgu operaator võib kõnealuseid meetmeid võtta. Objektiivsed tingimused võivad viidata rändlusliikluse koondteabele. Neis ei viidata rändlusteenuse osutajate klientide individuaalse rändlusliiklusega seotud konkreetsele teabele.

Standardpakkumises võib muu hulgas ette näha, et juhul, kui külastatava võrgu operaatoril on põhjust arvata, et oluline osa rändlusteenuse osutaja kliente püsivalt rändleb või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu kasutatakse anomaalselt või lubamatult, võib külastatava võrgu operaator nõuda, ilma et see piiraks liidu ja liikmesriigi andmekaitseõuete kohaldamist, et rändlusteenuse osutaja esitaks teabe, mis võimaldab teha kindlaks, kas oluline osa rändlusteenuse osutaja kliente püsivalt rändleb või kas külastatava operaatori võrgus kasutatakse rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalselt või lubamatult, nt teave nende klientide osakaalu kohta, kelle puhul on objektiivsete näitajate alusel vastavalt artikli 7 alusel vastu võetud mõistliku kasutamise poliitika kohaldamist käsitlevatele rakendusaktidele tehtud kindlaks kohaldatava riigisisese jaehinnaga osutatavate reguleeritud rändlusteenuste anomaalse või lubamatu kasutamise risk.

Standardpakkumises võib viimase võimalusena, kui vähem rangete meetmetega ei ole õnnestunud olukorda lahendada, näha ette võimaluse rändluse hulgitreenuse lepingute lõpetamiseks, kui külastatava võrgu operaator on objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes teinud kindlaks, et oluline osa rändlusteenuse osutajate kliente püsivalt rändleb või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu kasutatakse anomaalselt või lubamatult, ning on sellest koduvõrgu operaatorile teada andnud.

Külastatava võrgu operaator võib rändluse hulgitreenuse lepingu ühepoolselt lõpetada püsiva rändluse või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalse või lubamatu kasutamise tõttu ainult eelneva loa alusel, mille on andnud külastatava võrgu operaatori riigi reguleeriv asutus.

Olles eelnevalt konsulteerinud koduvõrgu operaatori riigi reguleeriva asutusega teeb külastatava võrgu operaatori riigi reguleeriv asutus kolme kuu jooksul külastatava võrgu operaatori esitatud rändluse hulgitreenuse lepingu lõpetamise loa taotluse saamisest otsuse, kas luba anda või mitte anda, ning teavitab otsusest komisjoni.

Külastatava võrgu operaatori riigi reguleerivad asutused ja koduvõrgu operaatori riigi reguleerivad asutused võivad taotleda BERECilt arvamust käesoleva määruse kohaselt võetavate meetmete kohta. BEREC võtab arvamuse vastu ühe kuu jooksul taotluse saamisest.

Kui BERECiga on konsulteeritud, ootab külastatava võrgu operaatori riigi reguleeriv asutus enne rändluse hulgitreenuse lepingu lõpetamisele kuuenda lõigu kohaselt loa andmise või mitteandmise otsuse tegemist ära BERECi arvamuse ning võtab BERECi arvamust võimalikult ulatuslikult arvesse, järgides kolmekuulist tähtaega.

Külastatava võrgu operaatori riigi reguleeriv asutus teeb rändluse hulgitreenuse lepingu lõpetamise lubasid puudutava teabe üldsusele kättesaadavaks, järgides ärisaladuse hoidmise nõuet.

Käesoleva lõike viies kuni üheksas lõik ei piira riigi reguleeriva asutuse artikli 17 lõike 7 kohast õigust nõuda käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumise viivitamatut lõpetamist ja külastatava võrgu operaatori õigust võtta asjakohaseid pettevastaseid meetmeid.

Riikide reguleerivad asutused nõuavad vajaduse korral standardpakkumiste muutmist, sealhulgas erimeetmete osas, mida külastatava võrgu operaator võib võtta, et hoida ära püsivat rändlust või rändlusteenuste hulgiturule juurdepääsu anomaalset või lubamatut kasutamist, ning objektiivsete tingimuste osas, mille alusel külastatava võrgu operaator võib kõnealuseid meetmeid võtta, et täita käesolevas artiklis sätestatud kohustusi.

7. Kui juurdepääsu taotlev ettevõtja soovib alustada äriläbirääkimisi, et hõlmata standardpakkumises hõlmamata komponente, vastavad mobiilsideoperaatorid sellisele taotlusele mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul taotluse esmakordselt kättesaamisest. Käesoleva lõike kohaldamisel ei kohaldata lõikeid 2 ja 5.

8. Et toetada käesoleva artikli ühetaolist kohaldamist, ajakohastab BEREC pärast sidusrühmadega konsulteerimist ja tihedas koostöös komisjoniga 5. oktoobriks 2022 vastavalt määruse (EL) nr 531/2012 artikli 3 lõikele 8 kehtestatud suuniseid juurdepääsu kohta rändlusteenuste hulgiturule.

Artikkel 4

Reguleeritud rändlusteenuste osutamine jaemüügitasandil

1. Rändlusteenuse osutajad ei kohalda üheski liikmesriigis rändlusklientide suhtes riigisisese jaehinnaga võrreldes lisatasu ühegi tehtud või vastu võetud reguleeritud rändluskõne, ühegi saadetud reguleeritud SMS-rändlussõnumi ega ühegi kasutatud reguleeritud andmeside-rändlusteenuse eest ega üldist tasu välismaal lõppseadme või teenuse kasutamise võimaldamise eest vastavalt artiklitele 5 ja 6.
2. Rändlusteenuse osutajad ei tohi pakkuda reguleeritud rändlusteenuseid jaemüügitasandil tingimustel, mis on vähem soodsad kui koduriigis pakutavad tingimused, seda eeskätt jaelepinguga ette nähtud teenuse kvaliteedi poolest, juhul kui sama põlvkonna mobiilsidevõrgud ja tehnoloogia on külastatavas võrgus kättesaadavad.

Mobiilsideoperaatorid peavad vältima liidu sisepiiridel võrkudevahelisel üleandmisel põhjendamatuid viivitusi.

3. Et aidata kaasa käesoleva artikli ühetaolisele kohaldamisele, ajakohastab BEREC 1. jaanuariks 2023 pärast sidusrühmadega konsulteerimist ja tihedas koostöös komisjoniga oma jaemüügi suuniseid, mis puudutavad teenuse kvaliteedi meetmete rakendamist.

Artikkel 5

Mõistlik kasutamine

1. Kooskõlas käesoleva artikliga ning artikli 7 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega võivad rändlusteenuse osutajad kohaldada selliste jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste suhtes, mille hind on samal tasemel kohaldatava riigisisese jaehinnaga, mõistliku kasutamise poliitikat selle vältimiseks, et rändluskliendid kasutavad jaemüügitasandil reguleeritud rändlusteenuseid anomaalselt või lubamatult, näiteks kui selliseid teenuseid kasutavad rändluskliendid muus liikmesriigis kui koduriigi teenuseosutaja liikmesriik muudel eesmärkidel kui regulaarne reisimine.

Mõistliku kasutamise poliitika võimaldab rändlusteenuse osutaja klientidel tarbida teatavat mahtu jaemüügitasandil osutatavaid reguleeritud rändlusteenuseid kohaldatava riigisisese jaehinna eest, mis on kooskõlas nende vastavate tariifikavadega.

2. Selliste jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste suhtes, mille puhul ületatakse mõistliku kasutamise poliitikaga ette nähtud piire, kohaldatakse artiklit 8.

Artikkel 6

Jätkusuutlikkuse mehhanism

1. Konkreetsetel ja erandlikel asjaoludel, et tagada riigisisese hinnamudeli jätkusuutlikust, võib rändlusteenuse osutaja juhul, kui tal ei ole võimalik katta oma tegelik ja prognoositava reguleeritud rändlusteenuste artiklite 4 ja 5 kohase osutamise kogukulu oma tegelikust ja prognoositavast selliste teenuste osutamise kogutulust, taotleda luba lisatasu kehtestamiseks. Nimetatud lisatasu kohaldatakse üksnes sellises ulatuses, mis on vajalik jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste osutamise kulude katmiseks, võttes arvesse kohaldatavaid maksimaalseid hulgihindu.
2. Kui rändlusteenuse osutaja otsustab rakendada käesoleva artikli lõike 1 sätteid, peab ta riigi reguleerivale asutusele esitama viivitamata taotluse ning edastama talle kogu vajaliku teabe kooskõlas artiklis 7 osutatud rakendusaktidega. Rändlusteenuse osutaja ajakohastab seejärel kõnealust teavet iga 12 kuu tagant ning esitab selle riigi reguleerivale asutusele.
3. Pärast rändlusteenuse osutajalt lõike 2 kohase taotluse saamist hindab riigi reguleeriv asutus seda, kas rändlusteenuse osutaja on näidanud, et tal ei ole võimalik oma kulusid lõike 1 kohaselt katta ilma, et see kahjustaks riigisisese hinnamudeli jätkusuutlikkust. Riigisisese hinnamudeli jätkusuutlikkuse hindamine põhineb asjakohastel, rändlusteenuse osutajale eriomastel objektiivsetel teguritel, sealhulgas objektiivsetel erinevustel rändlusteenuse osutajate vahel asjaomas liikmesriigis ning riigisiseste hindade ja tulu tasemel. Riigi reguleeriv asutus annab loa lisatasu kehtestamiseks, kui lõikes 1 ja käesolevas lõikes sätestatud tingimused on täidetud.

4. Riigi reguleeriv asutus annab lisatasu kehtestamise loa ühe kuu jooksul pärast rändlusteenuse osutajalt lõike 2 kohase taotluse saamist, välja arvatud juhul, kui taotlus on selgelt põhjendamatult või kui ei ole esitatud piisavalt teavet. Kui riigi reguleeriv asutus leiab, et taotlus on selgelt põhjendamatult või et esitatud teave ei ole piisav, teeb ta järgmise kahe kuu jooksul pärast seda, kui ta on andnud rändlusteenuse osutajale võimaluse olla ära kuulatud, lõpliku otsuse lisatasu lubamise, muutmise või selle lubamisest keeldumise kohta.

Artikkel 7

Mõistliku kasutamise poliitika ja jätkusuutlikkuse mehhanismi rakendamine

1. Selleks et tagada artiklite 5 ja 6 järjepidev kohaldamine, võtab komisjon pärast BERCiga konsulteerimist vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse üksikasjalikud reeglid järgmise kohta:

- a) mõistliku kasutamise poliitika kohaldamine;
- b) riigisiseste hindadega rändlusteenuste jaemüügitasandil osutamise jätkusuutlikkuse hindamise meetoodika ning
- c) rändlusteenuse osutaja poolt punktis b osutatud hindamise eesmärgil esitatav taotlus.

Käesoleva lõike esimeses lõigus nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.

Komisjon vaatab esimeses lõigus osutatud rakendusaktid pärast BERCiga konsulteerimist turu suundumusi arvesse võttes korrapäraselt läbi.

2. Kui komisjon võtab vastu rakendusaktid mõistliku kasutamise poliitika rakendamise üksikasjalike reeglite kohta, võtab ta arvesse järgmist:

- a) hinnakujunduse ja tarbimisharjumuste areng liikmesriikides;
- b) riigisiseste hinnatasemete ühtsuse määr kogu liidus;
- c) reisimisharjumused liidus;
- d) täheldatav konkurentsi moonutamise oht ning investeerimisstiimulid riigisisestel ja külastatud turgudel.

3. Komisjon võtab lõike 1 punktides b ja c osutatud rakendusaktide aluseks järgmise:

- a) määrab kindlaks jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste osutamise tegeliku ja prognoositava kogukulu, lähtudes tegelikest rändlusteenuste hulgihindadest tasakaalustamata liikluse puhul ning reguleeritud rändlusteenuste jaemüügitasandil osutamiseks vajalikest ühistest kuludest;
- b) määrab kindlaks tegeliku ja prognoositava reguleeritud rändlusteenuste jaemüügitasandil osutamise kogutulu;
- c) rändlusteenuse osutaja klientide reguleeritud rändlusteenuste jaemüügitasandil tarbimine ning riigisisene tarbimine;
- d) konkurentsi-, hinna- ja tulutase riigisisel turul ning mis tahes täheldatav oht, et riigisiseste jaehindadega toimuv rändlus võiks nende hindade kujunemist tuntuvalt mõjutada.

4. Riigi reguleeriv asutus ja, kui see on direktiivi (EL) 2018/1972 üle võtva liikmesriigi õigusega neile antud volituste kasutamiseks asjakohane, muud pädevad asutused seiravad hoolikalt mõistliku kasutamise poliitika kohaldamist ning teevad selle üle järelevalvet. Riigi reguleeriv asutus seirab hoolikalt jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste riigisisese hinna eest osutamise kestlikkust puudutavate meetmete rakendamist ning teeb selle üle järelevalvet, võttes võimalikult suurel määral arvesse sellele liikmesriigile eriomaseid asjakohaseid objektiivseid tegureid ning rändlusteenuse osutajate vahelisi objektiivseid erinevusi. Ilma et see piiraks artikli 6 lõikes 3 sätestatud menetluse kohaldamist, jõustab riigi reguleeriv asutus õigel ajal artiklites 5 ja 6 sätestatud nõuded ning käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud rakendusaktid. Riigi reguleeriv asutus võib igal ajal rändlusteenuse osutajalt nõuda lisatasu muutmist või selle kohaldamise peatamist, kui see ei ole kooskõlas artikliga 5 või 6.

Muud pädevad asutused jõustavad artiklis 5 ja rakendusaktides sätestatud nõuded, mis on asjakohased neile direktiivi (EL) 2018/1972 üle võtva liikmesriigi õigusega antud volituste kasutamiseks.

Riigi reguleeriv asutus ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused teavitavad komisjoni igal aastal artiklite 5 ja 6 ning käesoleva artikli kohaldamisest.

5. Rakendusmääruse (EL) 2016/2286 kohaldamist jätkatakse kuni käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud uue rakendusakti kohaldamise alguskuupäevani.

Artikkel 8

Jaemüügitasandi lisatasude erakorraline kohaldamine jaemüügitasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste tarbimise eest ja alternatiivsete tariifide kasutamine

1. Ilma et see piiraks kolmanda lõigu kohaldamist, kui rändlusteenuse osutaja kohaldab reguleeritud rändlusteenuste tarbimise suhtes jaemüügitasandil lisatasu, mis ületab mõistliku kasutamise poliitikaga ette nähtud piire, peab see vastama järgmistele nõuetele, ilma käibemaksuta:

- a) tehtud reguleeritud rändluskõnede, saadetud reguleeritud SMS-rändlussõnumite ja kasutatud reguleeritud andmeside-rändlusteenuste suhtes kohaldatav lisatasu ei ületa vastavalt artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõikes 1 sätestatud maksimaalseid hulgihindu;
- b) vastu võetud reguleeritud rändluskõne suhtes kohaldatav lisatasu ei ületa asjaomaseks aastaks vastavalt direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 75 lõikele 1 sätestatud mobiilikõne lõpetamise tasu üleliidulist ühtset maksimummäära.

Kui seoses käesoleva lõike esimese lõigu punktiga b otsustab komisjon pärast direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 75 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti läbivaatamist, et kõne lõpetamise tasu üleliidulise määra kehtestamine ei ole enam vajalik, ja otsustab mitte kehtestada mobiilikõne lõpetamise tasu maksimummäära, ei tohi vastu võetud reguleeritud rändluskõne suhtes kohaldatav lisatasu ületada nimetatud direktiivi artikli 75 kohaselt kõige viimasena vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud määra.

Rändlusteenuse osutajad ei tohi kohaldada vastu võetud reguleeritud SMS-rändlussõnumi või rändlushäälsõnumi suhtes lisatasu. See ei mõjuta muid kohaldatavaid tasusid, näiteks tasu nende sõnumite kuulamise eest.

Rändlusteenuse osutajad võtavad tehtud ja vastu võetud rändluskõnede eest tasu sekundipõhiselt. Rändlusteenuse osutajad võivad kohaldada tehtud kõne puhul tasu arvutamisel kõne miinimumkestust, mis ei ületa 30 sekundit. Rändlusteenuse osutajad nõuavad oma klientidelt reguleeritud andmeside-rändlusteenuste osutamise eest tasu kilobaidipõhiselt, välja arvatud MMS-sõnumid, mille eest võib tasu nõuda ühikupõhiselt. Sellisel juhul ei tohi jaemüügitasu, mida rändlusteenuse osutaja võib oma rändluskliendilt MMS-rändlussõnumite edastamise või vastuvõtmise eest nõuda, reguleeritud andmeside-rändlusteenuse puhul ületada esimeses lõigus sätestatud maksimaalset jaemüügitasu.

2. Rändlusteenuse osutajad võivad pakkuda ja rändluskliendid võivad sihilikult valida rändlustariifi, mis erineb kooskõlas artiklitega 4, 5, 6 ja käesoleva artikli lõikega 1 sätestatud tariifist, mis läbi nad kasutavad teistsuguseid reguleeritud andmeside-rändlusteenuste suhtes kohaldatavaid tariife kui neid, mis oleks neile määratud valiku tegemata jätmise korral. Rändlusteenuse osutaja tuleb neile rändlusklientidele meelde neid rändlusteenuse eeliseid, mille nad loobumisega kaotavad.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, kohaldavad rändlusteenuse osutajad artiklite 4 ja 5 ning käesoleva artikli lõike 1 kohaselt sätestatud tariifi automaatselt kõigi olemasolevate ja uute rändlusklientide suhtes.

Rändlusklient võib igal ajal taotleda kooskõlas artiklitega 4, 5, 6 ja käesoleva artikli lõikega 1 sätestatud tariifi valimist või sellest tariifist loobumist. Kui rändluskliendid soovivad teadlikult loobuda artiklites 4, 5, 6 ja käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tariifist või selle tariifi valida, siis selline üleminek toimub tasuta ühe tööpäeva jooksul taotluse saamisest ning sellega ei kaasne tingimusi või piiranguid, mis on seotud lepingu muude kui rändlusega seotud osadega. Rändlusteenuse osutajad võivad üleminekut edasi lükata seni, kuni varasem rändlustariif on kehtinud kindlaksmääratud miinimumperioodi, mis ei ületa kahte kuud.

3. Ilma, et see piiraks direktiivi (EL) 2018/1972 III osa III jaotise kohaldamist, tagavad rändlusteenuse osutajad, et igat liiki jaemüügitasandil osutatavaid reguleeritud rändlusteenuseid käsitlevas jaelepingus on kindlaks määratud osutatava reguleeritud rändlusteenuse tunnused, sealhulgas eelkõige:

- a) konkreetne tariifikava või konkreetsed tariifikavad ja iga tariifikava kohta pakutavate teenuste liigid, sealhulgas side maht;
- b) piirangud, mis on kehtestatud nende jaemüügi tasandil osutatavate reguleeritud rändlusteenuste tarbimisele, mida osutatakse riigisisese jaehinnaga, eelkõige arvandmed selle kohta, kuidas rakendatakse mõistliku kasutamise poliitikat, lähtudes asjaomase jaemüügitasandil osutatava reguleeritud rändlusteenuse peamistest hinnaelementidest, mahust ja muudest parameetritest;
- c) selge ja arusaadav teave rändlusteenuse tingimuste ja kvaliteedi kohta liidus rändlemise ajal kooskõlas lõikes 6 osutatud BERECi suunistega.

4. Rändlusteenuse osutajad tagavad, et igat liiki jaemüügitasandil osutatavaid reguleeritud rändlusteenuseid käsitlevas jaelepingus esitatakse teave selle kohta, millist liiki teenuste suhtes võivad rändluse korral kehtida suuremad tasud, ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 97 kohaldamist.

5. Rändlusteenuse osutajad avaldavad lõigetes 3 ja 4 osutatud teabe.

Lisaks esitavad rändlusteenuse osutajad teabe põhjuste kohta, miks rändlusteenuseid võidakse pakkuda vähem soodsatel tingimustel kui need, mida pakutakse koduriigis. See teave hõlmab tegureid, mis võivad mõjutada rändlusliiklendi tellitava rändlusteenuse kvaliteeti, näiteks külastatavas liikmesriigis rändlusliiklendile ligipääsetavad võrgupõlvkonnad ja tehnoloogia.

6. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, ajakohastab BEREC 1. jaanuariks 2023 pärast sidusrühmadega konsulteerimist ja tihedas koostöös komisjoniga oma jaemüügi tasandi rändlusteenuste suuniseid, eelkõige seoses käesoleva artikli kohaldamisega ning artiklites 13, 14 ja 15 osutatud läbipaistvusmeetmetega.

Artikkel 9

Reguleeritud rändluskõnede hulgihinnad

1. Keskmine hulgihind, mida külastatava võrgu operaator võib nõuda rändlusteenuse osutajalt külastatavast võrgust alustatud reguleeritud rändluskõne pakkumise eest, sealhulgas kõne alustamise, transiidi ja lõpetamise kulude eest, ei tohi ületada turvalimiiti 0,022 eurot minuti eest. 1. jaanuaril 2025 alaneb keskmise hulgihinna ülempiir 0,019 euroni minuti eest ning, ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, jääb 0,019 euro juurde minuti eest kuni 30. juunini 2032.

2. Lõikes 1 osutatud keskmine hulgihind kehtib kahe operaatori vahel ning see arvutatakse 12-kuulise ajavahemiku kohta või lühema ajavahemiku kohta, kui lõikes 1 sätestatud keskmise hulgihinna ülempiiri kohaldamisaja lõpuni või 30. juunini 2032 jääb vähem kui 12 kuud.

3. Lõikes 1 osutatud keskmise hulgihinna arvutamiseks jagatakse rändluskõnede hulgihinnast saadud kogutulu asjaomase operaatori poolt asjaomase ajavahemiku jooksul rändluse hulgihinnade osutamiseks liidus hulgitasandil tegelikult kasutatud rändlusminutite koguarvuga, mis on saadud sekundipõhisel liitmisel, kusjuures selle kohandamisel võetakse arvesse külastatava võrgu operaatori õigust rakendada tasu arvutamisel kõne miinimumkestust, mis ei ületa 30 sekundit.

Artikkel 10

Reguleeritud rändlussõnumite hulgihinnad

1. Keskmine hulgihind, mida külastatava võrgu operaator võib nõuda rändlusteenuse osutajalt külastatavast võrgust saadeta reguleeritud rändlussõnumi eest, ei tohi ületada turvalimiiti 0,004 eurot SMS-sõnumi kohta. 1. jaanuaril 2025 alaneb see keskmise hulgihinna ülempiir 0,003 euroni SMS-sõnumi eest ning, ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, jääb 0,003 euro juurde kuni 30. juunini 2032.

2. Lõikes 1 osutatud keskmine hulgihind kehtib kahe operaatori vahel ning see arvutatakse 12-kuulise ajavahemiku kohta või lühema ajavahemiku kohta, kui lõikes 1 sätestatud keskmise hulgihinna ülempiiri kohaldamisaja lõpuni või 30. juunini 2032 jääb vähem kui 12 kuud.
3. Lõikes 1 osutatud keskmise hulgihinna arutamiseks jagatakse hulgiühendi kogutulu, mille külastatava võrgu operaator või koduvõrgu operaator on saanud asjaomase ajavahemiku jooksul reguleeritud rändlussõnumite saatmise ja edastamise eest liidus, kõnealuse ajavahemiku jooksul asjaomase rändlusteenuse osutaja või koduvõrgu operaatori kaudu saadetud ja edastatud rändlussõnumite koguarvuga.
4. Külastatava võrgu operaator ei tohi rändluskliendi rändlusteenuse osutajalt või koduvõrgu operaatorilt nõuda külastatavas võrgus rändlusteenust kasutanud rändluskliendile saadetud reguleeritud rändlussõnumi lõpetamise eest lõikes 1 osutatud tasust eraldi tasu.

Artikkel 11

Reguleeritud andmeside-rändlusteenuste hulgihinnad

1. Keskmine hulgihind, mida külastatava võrgu operaator võib nõuda rändlusteenuse osutajalt külastatava võrgu vahendusel reguleeritud andmeside-rändlusteenuste osutamise eest, ei tohi ületada ühe gigabaidi edastatud andmete eest turvalimiiti 2,00 eurot. Keskmise hulgihinna ülempiir alaneb 1. jaanuaril 2023 1,80 euroniga gigabaidi edastatud andmete eest, 1. jaanuaril 2024 1,55 euroniga gigabaidi eest, 1. jaanuaril 2025 1,30 euroniga gigabaidi eest, 1. jaanuaril 2026 1,10 euroniga gigabaidi eest ja 1. jaanuariks 2027 1,00 euroniga gigabaidi eest ning seejärel, ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, jääb 1,00 euro juurde ühe gigabaidi edastatud andmete eest kuni 30. juunini 2032.
2. Lõikes 1 osutatud keskmine hulgihind kehtib kahe operaatori vahel ning see arvutatakse 12-kuulise ajavahemiku kohta või lühema ajavahemiku kohta, kui lõikes 1 sätestatud keskmise hulgihinna ülempiiri kohaldamisaja lõpuni või 30. juunini 2032 jääb vähem kui 12 kuud.
3. Lõikes 1 osutatud keskmise hulgihinna arutamiseks jagatakse hulgiühendi kogutulu, mille külastatava võrgu operaator või koduvõrgu operaator on saanud asjaomase ajavahemiku jooksul reguleeritud andmeside-rändlusteenuste osutamise eest, kõnealuse ajavahemiku jooksul asjaomase rändlusteenuse osutaja või koduvõrgu operaatori poolt kõnealuste teenuste osutamisel tegelikult edastatud andmete kogumahuga megabaitides, arvestatuna kilobaidipõhiselt.

Artikkel 12

Hädaolukorra side hulgihinnad

Ilma et see piiraks artiklite 9, 10 ja 11 kohaldamist, ei nõua külastatava võrgu operaator rändlusteenuse osutajalt mingit tasu seoses rändluskliendi algatatud igat liiki hädaolukorra side ja helistaja asukohta käsitleva teabe edastamisega.

Artikkel 13

Rändluskõnede ja rändlussõnumite jaemüügi tingimuste läbipaistvus

1. Selleks et juhtida rändlus klientide tähelepanu asjaolule, et neile kehtivad kõne tegemisel või vastuvõtmisel või SMS-sõnumi saatmisel rändlustasud, annab iga rändlusteenuse osutaja kliendile teise liikmesriiki, mis ei ole tema koduriigi teenuseosutaja asukohariik, sisenemisel automaatselt sõnumiga põhjendamatu viivituse ja tasuta personaalset baashinnateavet rändlustasude kohta (koos käibemaksuga) mida kohaldatakse selle kliendi suhtes kõnede tegemisel ja vastuvõtmisel ning SMS-sõnumite saatmisel külastatavas liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui klient on teavitanud rändlusteenuse osutajat, et ei soovi nimetatud teenust.

Kõnealune personaalne baashinnateave esitatakse väeringus, milles kliendi koduriigi teenuseosutaja esitab oma arve, ning see sisaldab teavet järgmise kohta:

- a) rändluskliendi suhtes liidus kohaldatav mõistliku kasutamise poliitika ning lisatasud, mida kliendilt võidakse nõuda nimetatud mõistliku kasutamise poliitikaga ette nähtud piiride ületamise korral, ning
- b) kooskõlas artikliga 6 kohaldatavad lisatasud.

Välja arvatud juhul, kui rändluskliendid on rändlusteenuse osutajale teatanud, et nad ei soovi seda teenust, annavad rändlusteenuse osutajad rändlusliiklile, kui nad sisenevad liikmesriiki, mis ei ole nende koduriigi teenuseosutaja liikmesriik, automaatse sõnumiga põhjendamatu viivituse ja tasuta teavet lisaväärtusteenuste kasutamisest tuleneda võivate suuremate tasude kohta. Selline teave sisaldab linki tasuta juurdepääsuks spetsiaalsele veebisaidile, kus on ajakohastatud teave selle kohta, millist liiki teenuste puhul võivad kulud suurenedada, ja kui need on olemas, siis ka teave lisaväärtusteenuste numeratsioonialade kohta või kooskõlas artikli 16 kolmanda lõiguga muu asjakohane lisateave, mis sisaldub artikli 16 esimese lõigu punkti a kohaselt loodud andmebaasis. Veebisait sisaldab teavet rändluse ajal tasuta telefoninumbrite suhtes kohaldatavate tasude kohta, kui need on olemas.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud personaalses baashinnateabes on märgitud ka lõikes 2 osutatud tasuta number üksikasjalikuma teabe saamiseks.

Iga sõnumi puhul on kliendil võimalus teatada tasuta ja lihtsal viisil rändlusteenuse osutajale, et ta ei soovi automaatset sõnumiteenust. Kliendil, kes on teatanud, et ta ei soovi automaatset sõnumiteenust, on õigus nõuda rändlusteenuse osutajalt igal ajal ja tasuta uuesti nimetatud teenuse osutamist.

Rändlusteenuse osutajad pakuvad puuetega klientidele nende soovi korral esimeses lõigus osutatud personaalset baashinnateavet automaatselt tasuta häälkõne abil.

Välja arvatud viidet mõistliku kasutamise poliitikale ja kooskõlas artikliga 6 kohaldatavatele lisatasudele kohaldatakse käesoleva lõike esimest, teist, viiendat ja kuuendat lõiku ka rändlusteenuse osutajate poolt osutatavate kõne- ja SMS-rändlusteenuste suhtes, mida rändlusliiklile kasutavad, kui nad ühenduvad riigisiseste või rahvusvaheliste muude kui maapealsete üldkasutatavate mobiilsidevõrkudega ning kõne- ja SMS-rändlusteenuste suhtes, mida rändlusliiklile kasutavad väljaspool liitu reisides ja mida osutab rändlusteenuse osutaja.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud teabele on kliendil õigus sõltumata oma asukohast liidus taotleda ja saada häälkõne või SMS-sõnumi kaudu tasuta üksikasjalikumalt personaalset hinnateavet külastatavas võrgus häälkõnede ja SMS-sõnumite suhtes kohaldatavate rändlustasude kohta, samuti teavet käesoleva määruse alusel kohaldatavate läbipaistvusmeetmete kohta. Taotlus esitatakse rändlusteenuse osutaja poolt selleks otstarbeks määratud tasuta numbrile. Lõikes 1 sätestatud kohustusi ei kohaldata seadmete suhtes, millel ei ole SMS-funktsiooni.

3. Rändlusteenuse osutaja saadab rändlusliiklile teate, kui reguleeritud kõne- ja SMS-rändlusteenuse tarbimise suhtes rakendatav mõistliku kasutamise maht on ära kasutatud või artikli 6 kohaselt kohaldatav kasutamise ülempiir on saavutatud. Selles teates näidatakse ära lisatasud, mida kohaldatakse rändlusliiklile poolt täiendavalt tarbitavate reguleeritud kõne- ja SMS-rändlusteenuste suhtes. Igal kliendil on õigus nõuda rändlusteenuse osutajalt selliste teadete saatmise lõpetamist ning igal ajal ja tasuta nõuda rändlusteenuse osutajalt uuesti nimetatud teenuse osutamist.

4. Rändlusteenuse osutajad annavad liitumisel kõikidele klientidele täielikku teavet kohaldatavate rändlustasude kohta. Nad annavad oma rändlusliiklile kohaldatavate rändlustasude kohta teavet põhjendamatu viivituse iga kord, kui tasud muutuvad.

Rändlusteenuse osutajad saavad kõikidele muu tariifi valinud klientidele mõistlike ajavahemike järel meeldetuletuse.

5. Rändlusteenuse osutajad teavitavad oma kliente sellest, kuidas tulemuslikult vältida tahtmatu rändlusolukorra juhtumeid piirialadel. Rändlusteenuse osutajad võtavad kõik mõistlikud abinõud, et nende kliendid ei peaks oma koduliikmesriigis tahtmatult tarbitud rändlusteenuse eest rändlustasu maksma.

6. Rändlusteenuse osutajad võtavad kõik mõistlikud meetmed, et nende kliendid ei peaks maksma lisatasu häälkõnede ja SMS-sõnumite eest tahtmatu ühenduse korral muude kui maapealsete üldkasutatavate mobiilsidevõrkudega, näiteks võimaldades rändlusklientidel loobuda ühendusest muude kui maapealsete võrkudega. Kui pakutakse sellist loobumismehhanismi, on rändluskliendil õigus igal ajal, lihtsalt ja tasuta loobuda muude kui maapealsete võrkude kasutamisest ning taotleda selliste võrkudega ühenduse taastamist.

Artikkel 14

Jaemüügi tasandi andmeside-rändlusteenuste läbipaistvus ja kaitsemehhanismid

1. Rändlusteenuse osutajad tagavad, et nende rändluskliendid saavad reguleeritud andmeside-rändlusteenuste kasutamise tasu kohta nii enne kui ka pärast jaelepingu sõlmimist piisavat teavet viisil, mis aitab klientidel mõista kõnealuste teenuste kasutamise rahalisi tagajärgi ning võimaldab neil jälgida ja kontrollida reguleeritud andmeside-rändlusteenustega seotud kulusid kooskõlas lõigetega 2 ja 4.

Kui see on asjakohane, teavitavad rändlusteenuse osutajad oma kliente enne jaelepingu sõlmimist ja korrapäraselt pärast seda ohust, mis on seotud automaatse ja kontrollimatu andmerändlusühenduse ja andmete allalaadimisega. Lisaks teatavad rändlusteenuse osutajad oma klientidele tasuta ning selgelt ja mõistetavalt, kuidas automaatseid andmerändlusühendusi välja lülitada, et vältida andmeside-rändlusteenuste kontrollimatut tarbimist.

2. Rändlusteenuse osutaja teavitab rändlusklienti automaatsõnumiga, et klient kasutab reguleeritud andmeside-rändlusteenuseid, ning esitab personaalse baashinnateabe lisatasude kohta (vääringus, milles kliendi koduriigi teenuseosutaja esitab oma arve), mida kohaldatakse kõnealuse rändlusklienti suhtes asjaomases liikmesriigis reguleeritud andmeside-rändlusteenuste osutamise puhul, välja arvatud juhul, kui klient on teavitanud rändlusteenuse osutajat, et ei soovi nimetatud teavet.

Kõnealune personaalne baashinnateave sisaldab teavet järgmise kohta:

- a) rändlusklienti suhtes liidus kohaldatav mõistliku kasutamise poliitika ning lisatasud, mida kliendilt võidakse nõuda nimetatud mõistliku kasutamise poliitikaga ette nähtud piiride ületamise korral, ning
- b) kooskõlas artikliga 6 kohaldatavad lisatasud.

Kõnealune teave saadetakse otse rändlusklienti mobiilseadmesse näiteks SMS-sõnumiga, elektronpostiga, tekstisõnumiga või mobiilseadme hüpikakna kaudu iga kord, kui rändlusklient siseneb liikmesriiki, mis ei ole tema koduriigi teenuseosutaja asukohariik, ja hakkab kasutama andmeside-rändlusteenust esimest korda pärast kõnealusesse liikmesriiki sisenemist. Teave esitatakse siis, kui rändlusklient hakkab kasutama reguleeritud andmeside-rändlusteenust, ja seda tehakse tasuta ning sobiva vahendi abil, mis võimaldab seda lihtsalt vastu võtta ja mõista.

Kliendil, kes on rändlusteenuse osutajale teatanud, et ta ei soovi automaatset hinnateavet, on õigus nõuda rändlusteenuse osutajalt igal ajal ja tasuta nimetatud teenust uuesti.

3. Rändlusteenuse osutaja saadab teate, kui reguleeritud andmeside-rändlusteenuse tarbimise suhtes rakendatav mõistliku kasutamise maht on ära kasutatud või artikli 6 kohaselt kohaldatav kasutamise ülempiir on saavutatud. Selles teates näidatakse ära lisatasud, mida kohaldatakse rändlusklienti poolt täiendavalt tarbitavate reguleeritud andmeside-rändlusteenuste suhtes. Igal kliendil on õigus nõuda rändlusteenuse osutajalt kõnealuste teadete saatmise lõpetamist ning igal ajal ja tasuta nõuda rändlusteenuse osutajalt uuesti nimetatud teenuse osutamist.

4. Kõik rändlusteenuse osutajad peavad andma kõigile oma rändlusklientidele tasuta juurdepääsu sellisele moodusele, mis annab õigel ajal teavet senise tarbimise kohta kas mahu arvestuses või selles vääringus, milles rändlusklientidele esitatakse arve reguleeritud andmeside-rändlusteenuste kasutamise eest, ning mille abil tagatakse, et ilma kliendi sõnaselge nõusolekuta ei ületa reguleeritud andmeside-rändlusteenuste kogukulud (välja arvatud ühikupõhiselt tasutatavate MMS-sõnumite eest) kindlaksmääratud kasutusperioodil kindlaksmääratud rahalist ülempiiri. Kliendid võivad rändlusteenuse osutajale teatada, et nad ei soovi juurdepääsu sellisele moodusele.

Selleks peab rändlusteenuse osutaja pakkuma kindlaksmääratud kasutusperioodi kohta ühte või mitut rahalist ülempiiri, eeldusel et klienti on eelnevalt teavitatud ülempiiridele vastavatest mahtudest. Üks nendest ülempiiridest (vaikimisi kokkulepitud rahaline ülempiir) peab igakuise arveldusperioodi eest nõutavate tasude puhul olema ligikaudu 50 eurot ilma käibemaksuta, kuid mitte üle selle.

Alternatiivina võib rändlusteenuse osutaja seada ülempiiri andmemahule, eeldusel et klienti on ette teavitatud andmemahude maksumusest. Üks nendest ülempiiridest (vaikimisi kokkulepitud andmemahu ülempiir) peab vastama rahasse ümberarvutatuna igakuise arveldusperioodi eest nõutavatele tasudele, mis ei ületa ilma käibemaksuta 50 eurot.

Lisaks võivad rändlusteenuse osutajad pakkuda oma rändlus klientidele muid limiite, millel on erinevad, st kõrgemad või madalamad igakuised rahalised ülempiirid.

Kõikide klientide suhtes, kes ei ole otsustanud muu ülempiiri kasuks, kohaldatakse teises ja kolmandas lõigus nimetatud vaikimisi kokkulepitud ülempiire.

Iga rändlusteenuse osutaja tagab ka, et otse rändlus kliendi mobiilseadmesse saadetakse asjakohane teade, näiteks SMS-sõnumiga, elektronpostiga, tekstisõnumiga või arvuti hüpikakna kaudu, kui andmeside-rändlusteenuste kasutamine on jõudnud 80 protsendini kokkulepitud rahalisest või andmemahu ülempiirist. Igal kliendil on õigus nõuda rändlusteenuse osutajalt kõnealuste teadete saatmise lõpetamist ning igal ajal ja tasuta nõuda rändlusteenuse osutajalt uuesti nimetatud teenuse osutamist.

Kui rahaline või andmemahu ülempiir muidu ületatakse, saadetakse teade rändlus kliendi mobiilseadmesse. Kui rändlus klient, kelle suhtes kohaldatakse viiendas lõigus osutatud vaikimisi kokkulepitud rahalist ülempiiri või vaikimisi kokkulepitud andmemahu ülempiiri, tarbib igakuise arveldusperioodi jooksul ilma käibemaksuta üle 100 euro, saadetakse selle rändlus kliendi mobiilseadmele lisateade. Teadetes kirjeldatakse korda, mida klient peab järgima, kui ta soovib, et andmeside-rändlusteenuste osutamist jätkataks, ning kulu, mis on seotud iga uue kasutatava ühikuga. Kui rändlus klient ei vasta selliselt, nagu teates viidatud, lõpetab rändlusteenuse osutaja kohe rändlus kliendile reguleeritud andmeside-rändlusteenuste osutamise ja selle eest tasu võtmise seniks, kuni rändlus klient ei ole taotlenud kõnealuste teenuste osutamise jätkamist või taaslustamist.

Kui rändlus klient taotleb rahalisest või andmemahu ülempiirist loobumist või selle taastamist, tehakse muudatus tasuta ühe tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest ning sellega ei kaasne tingimusi või piiranguid, mis on seotud lepingu muude osadega.

5. Lõikeid 2 ja 4 ei kohaldata mobiilandmesidet kasutavate masinatevahelise side seadmete suhtes.

6. Rändlusteenuse osutajad võtavad kõik mõistlikud meetmed, et nende kliendid ei peaks oma koduliikmesriigis tahtmatult tarbitud rändlusteenuse eest rändlustasu maksma. See hõlmab klientide teavitamist sellest, kuidas tulemuslikult vältida tahtmatut rändlust piirialadel.

7. Rändlusteenuse osutajad võtavad kõik mõistlikud meetmed, et tahtmatu ühenduse korral muude kui maapealsete üldkasutatavate mobiilsidevõrkudega ei peaks nende kliendid andmesideteenuste eest lisatasu maksma, näiteks võimaldades rändlus klientidel loobuda ühendusest muude kui maapealsete võrkudega. Kui sellist loobumismehhanismi pakutakse, on rändlus kliendil õigus igal ajal, lihtsalt ja tasuta loobuda muude kui maapealsete võrkude kasutamisest ning taotleda selliste võrkudega ühenduse taastamist.

8. Välja arvatud lõike 2 teist lõiku, lõiget 3 ja lõiget 6 ning arvestades käesoleva lõike teises ja kolmandas lõigus sätestatud, kohaldatakse käesolevat artiklit nii rändlusteenuse osutajate poolt osutatavate andmeside-rändlusteenuste suhtes, mida rändlus klientid kasutavad, kui nad ühenduvad riigisisese või rahvusvahelise muu kui maapealse mobiilsidevõrguga kui ka andmeside-rändlusteenuste suhtes, mida kasutavad rändlus klientid, reisides väljaspool liitu, ja mida osutab rändlusteenuse osutaja.

Lõike 4 esimeses lõigus osutatud moodusega seoses ei kohaldata lõikes 4 sätestatud nõudeid juhul, kui liiduvälise külastatava riigi külastatava võrgu operaator ei luba rändlusteenuse osutajal seirata oma klientide teenuse kasutamist reaalajas.

Sellisel juhul teavitatakse klienti kõnealusesse riiki sisenemisel ilma põhjendamatu viivituse ja tasuta SMS-sõnumiga sellest, et teave tarbimise mahu kohta ja kindlaksmääratud rahalise ülempiiri mittetüetamise tagatis ei ole kättesaadavad.

Artikkel 15

Hädaabiteenustele juurdepääsu vahendite läbipaistvus

Rändlusteenuse osutajad tagavad, et nende rändluskliendid saavad piisavalt teavet selle kohta, milliste vahenditega toimub külastatavas liikmesriigis juurdepääs hädaabiteenustele.

Rändlusteenuse osutaja teavitab rändlusklienti automaatse sõnumiga, et hädaabiteenuseid saab kasutada tasuta, helistades Euroopa ühtsele hädaabinumbrile 112. Selles sõnumis antakse rändluskliendile ka link tasuta juurdepääsuks puuetega inimestele ligipääsetavale spetsiaalsele veebisaidile, mis annab teavet muude hädaolukorra side vahendite kohta, mille kaudu külastatavas liikmesriigis hädaabiteenustele juurde pääseda. See teave saadetakse rändluskliendi mobiilseadmesse SMS-sõnumiga või vajaduse korral sobiva vahendi abil, mis võimaldab seda lihtsalt vastu võtta ja mõista, iga kord, kui rändlus klient siseneb liikmesriiki, mis ei ole tema koduriigi teenuseosutaja asukohariik. Teavet antakse tasuta.

Kui külastatav riik kuulub liikmesriikide hulka, kus on kasutusel üldsuse hoiatamise mobiilirakendused, ja kes esitab artikli 16 esimese lõigu punkti b kohaselt loodud andmebaasis lingi sellele rakendusele, lisavad rändlusteenuse osutajad käesoleva artikli teises lõigus osutatud sõnumisse teave selle kohta, et üldsuse hoiatamise mobiilirakenduse kaudu võib saada üldsusele mõeldud hoiatusi. Link üldsuse hoiatamise mobiilirakendusele ja selle allalaadimise juhised esitatakse käesoleva artikli teises lõigus osutatud veebisaidil.

Artikkel 16

Lisaväärtusteenuste numbrite andmebaas ja hädaabiteenustele juurdepääsu võimalused

BEREC loob 31. detsembriks 2022 järgmised andmebaasid ja seejärel haldab neid:

- a) ühtne kogu liitu hõlmav iga liikmesriigi lisaväärtusteenuste numeratsioonialade andmebaas, mis tehakse kättesaadavaks operaatoritele, riiklikele reguleerivatele asutustele ja asjakohasel juhul muudele pädevatele asutustele, ning
- b) ühtne kogu liitu hõlmav igas liikmesriigis lubatud ja rändluskiendidele tehniliselt kasutatavatele hädaabiteenustele juurdepääsu vahendite andmebaas, mis tehakse kättesaadavaks operaatoritele ja riikide reguleerivatele asutustele ning asjakohasel juhul muudele pädevatele asutustele.

Esimeses lõigus osutatud andmebaaside loomiseks ja haldamiseks esitavad riigi reguleerivad asutused või muud pädevad asutused BERECile elektroonilisel teel põhjendamatu viivituse ja vajaliku teabe ja asjakohased uuendused.

Ilma et see piiraks artikli 13 kohaldamist, võimaldavad esimeses lõigus osutatud andmebaasid riikide reguleerivatel asutustel ja muudel pädevatel asutustel esitada vabatahtlikult lisateavet.

Artikkel 17

Järelevalve ja täitmise tagamine

1. Riikide reguleerivad asutused ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused seiravad käesoleva määruse täitmist oma territooriumil ja teevad selle üle järelevalvet.

Riikide reguleerivad asutused seiravad hoolikalt artikleid 5 ja 6 rakendavaid rändlusteenuse osutajaid ning teevad nende üle järelevalvet.

Kui see on kohane, seiravad muud pädevad asutused seda, kuidas operaatorid täidavad käesolevas määruses sätestatud kohustusi, mis on olulised neile direktiivi (EL) 2018/1972 üle võtva liikmesriigi õigusega antud volituste kasutamiseks, ja teevad selle üle järelevalvet.

2. Riikide reguleerivad asutused ja kui see on kohane, muud pädevad asutused ja BEREC, teevad käesoleva määruse, eelkõige selle artiklite 4, 5, 6 ja 8–11 kohaldamist käsitleva ajakohastatud teabe üldsusele kättesaadavaks kujul, mis tagab kõigile huvitatud isikutele kõnealusetele teabele hõlpsa juurdepääsu.

3. Artiklis 21 sätestatud läbivaatamiseks valmistudes seiravad riikide reguleerivad asutused ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused vastavalt oma volitustele rändlus klientide kõne- ja andmesideteenuste, sealhulgas SMS-sõnumi ja MMS-sõnumi jae- ja hulgihindade muutumist, muu hulgas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimates piirkondades. Riikide reguleerivad asutused ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused seiravad ka tahtmatu rändlusolukorra juhtumeid naaberliikmesriigi piirialadel ja kontrollivad, kas võrgukasutuse juhtimise meetodeid kasutatakse klientide kahjuks.

Riikide reguleerivad asutused ja asjakohasel juhul muud pädevad asutused seiravad ja koguvad teavet tahtmatu rändlusolukorra juhtumite kohta ning võtavad sobivaid abinõusid.

4. Riikide reguleerivatel asutustel ja asjakohasel juhul muudel pädevatel asutustel on õigus nõuda ettevõtjalt, kellele pannakse käesoleva määrusega kohustusi, et nad esitaksid kogu käesoleva määruse rakendamise ja täitmise tagamise seisukohast vajaliku teabe. Need ettevõtjad esitavad sellise teabe taotluse korral viivitamata ning riigi reguleeriva asutuse ja asjakohasel juhul muude pädevate asutuste nõutava ajakava ja täpsusastme kohaselt.

5. Kui riigi reguleeriv asutus või muud pädevad asutused peavad teavet ärisaladuse hoidmist käsitlevate liidu või liikmesriigi õigusnormide kohaselt konfidentsiaalseks, tagavad komisjon, BEREC ja teised asjaomased riikide reguleerivad asutused või muud pädevad asutused ärisaladuse hoidmise. Ärisaladuse hoidmine ei takista teabe õigeaegset jagamist riigi reguleeriva asutuse, komisjoni, BERECi ja teiste asjaomaste riikide reguleerivate asutustega või muude pädevate asutustega käesoleva määruse kohaldamise läbivaatamise, seire ja järelevalve eesmärgil.

6. Riikide reguleerivatel asutustel on õigus omal algatusel sekkuda, et tagada käesoleva määruse täitmine. Riikide reguleerivad asutused või muud pädevad asutused kasutavad direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 61 lõike 2 punktides b ja c osutatud olukordades vajaduse korral nimetatud direktiivi artikli 61 kohaseid volitusi küllaldase juurdepääsu ja vastastikuse sidumise tagamiseks, et tagada läbivühendatavus ja rändlusteenuste koostalitlusvõime, näiteks juhul, kui klientidel ei ole võimalik vahetada rändlussõnumeid teise liikmesriigi maapealse üldkasutatava mobiilsidevõrgu klientidega seetõttu, et puudub selliste sõnumite edastamist võimaldav rändluse hulgitteenuse leping.

7. Kui riigi reguleeriv asutus või muud pädevad asutused, kui see on asjakohane neile direktiivi (EL) 2018/1972 üle võtva liikmesriigi õigusega antud volituste täitmiseks, leiavad, et käesolevas määruses sätestatud kohustusi on rikutud, on neil õigus nõuda rikkumise viivitamatut lõpetamist.

Artikkel 18

Vaidluste lahendamine

1. Liikmesriigis elektroonilise side võrke ja teenuseid pakkuvate ettevõtjate vaheliste vaidluste korral käesolevas määruses sätestatud kohustuste üle kohaldatakse direktiivi (EL) 2018/1972 artiklite 26 ja 27 kohast vaidluste lahendamise korda.

Külastatavate võrkude operaatorite ja muude operaatorite vahelised vaidlused hulgituru reguleeritud rändlusteenuste osutamiseks vajalike sisendite suhtes kohaldatavate määrade üle võib esitada lahendamiseks pädevale riigi reguleerivale asutusele või direktiivi (EL) 2018/1972 artiklites 26 ja 27 sätestatud asutustele. Vaidluse järjepidevaks lahendamiseks teatab pädev riigi reguleeriv asutus või teatavad pädevad riigi reguleerivad asutused igast piiriülesest vaidlusest BERECile. Kui BERECiga on konsulteeritud, ootab pädev riigi reguleeriv asutus/ootavad pädevad riigi reguleerivad asutused enne vaidluse lahendamiseks meetmete võtmist ära BERECi arvamuse.

2. Tarbija või lõppkasutajaga seotud lahendamata vaidluse korral käesoleva määruse kohaldamisalasse jääva küsimuse üle tagavad liikmesriigid võimaluse kasutada vaidluste kohtuvälise lahendamise korda, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/1972 artiklis 25.

Artikkel 19

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Nimetatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile neist normidest ja meetmetest ning edaspidistest muudatustest viivitamata.

Artikkel 20

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 118 lõikega 1 loodud sidekomitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 21

Läbivaatamine

1. Komisjon esitab pärast BERECiga konsulteerimist Euroopa Parlamendile ja nõukogule kaks aruannet ning seejärel asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Esimene aruanne esitatakse 30. juuniks 2025 ja teine aruanne 30. juuniks 2029.

Aruannetes hinnatakse muu hulgas:

- järgmise põlvkonna mobiilsidevõrkude ja -tehnoloogia kasutuselevõtu ning rakendamise mõju rändlusturule;
- rändlusklientidega seotud teenusekvaliteedi kohustuste tulemuslikkust, teenuste, sealhulgas jaemüügi tasandil osutatavate reguleeritud kõne-, SMS- ja andmeside-rändlusteenuste alternatiivsete teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, eeskätt pidades silmas tehnika arengut ning juurdepääsu eri võrgutehnoloogiatele ja -põlvkondadele;
- konkurentsi taset nii rändluse jae- kui ka hulgiturul, eriti operaatorite poolt tegelikult makstud hulgihindu ning väikeste, sõltumatute või äsja tegevust alustanud operaatorite ja virtuaalsete mobiilsideoperaatorite konkurentsiolukorda, sealhulgas rändluse hulgitteenuse kaubanduslepingute, kauplemisplatvormidel kaubeldava andmeliikluse ja samalaadsete vahendite mõju konkrentsile ning operaatorite omavahelise seotuse taset;
- masinatevahelise rändluse arengut, sealhulgas rändlust esemevõrgu seadmetel;

- e) mil määral artiklis 3 sätestatud meetmete, eelkõige liikmesriikide reguleerivate asutuste esitatud teabe põhjal artikli 3 lõikes 6 sätestatud eelneva loa menetluse rakendamine on andnud tulemusi reguleeritud rändlusteenuste alase konkurentsi arendamisel siseturul;
- f) olemasolevate jaetasandi tariifikavade arengut;
- g) andmeside tarbimise mudelite muutusi nii riigisiseste kui ka rändlusteenuste osas, sealhulgas Euroopa lõppkasutajate reisiarjumuste muutused, mille on põhjustanud sellised asjaolud nagu pandeemiad, näiteks COVID-19, või loodusõnnetused;
- h) riigisiseste võrkude operaatorite võimet säilitada oma riigisisene hinnamudel ning millises ulatuses on artikli 6 kohaselt erandkorras lubatud kohaldada jaemüügitasandil osutatavate rändlusteenuste lisatasusid;
- i) külastatavate võrkude operaatorite võimet katta hulgituru reguleeritud rändlusteenuste osutamise seotud tegelikke kulusid, võttes arvesse uusimat teavet võrgu kasutuselevõtu kohta ning võrkude tehnilise suutlikkuse, hinnamudelite ja piirangute muutusi, näiteks võimalus lisada kulumudeli arvutused, mis põhinevad pigem võimsusel kui tarbimisel;
- j) operaatorite poolt kooskõlas artikli 7 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega kohaldatava mõistliku kasutamise poliitika mõju, sealhulgas lõppkasutajate tarbimisele, selgitades muu hulgas välja kõik puudused mõistliku kasutamise poliitika kohaldamisel ja rakendamisel, samuti sellise poliitika üldise kohaldamise tulemuslikkust ja proportsionaalsust;
- k) mil määral on rändlusklientidel ja -operaatoritel probleeme lisaväärtustustega ning artikli 16 esimese lõigu punkti a kohaselt loodud lisaväärtustustest numeratsioonialade andmebaasi rakendamisega;
- l) käesoleva määruse meetmete kohaldamist ja kaebusi, mis on seotud hädaolukorra side kasutamisega rändluse ajal;
- m) tahtmatu rändlusega seotud kaebusi.

2. Selleks et hinnata konkurentsi edenemist kogu liitu hõlmavatel rändlusturgudel, kogub BEREC korrapäraselt riikide reguleerivatelt asutustelt andmeid reguleeritud kõne-, SMS- ja andmeside-rändlusteenuste jae- ja hulgihindade kujunemise kohta, sealhulgas vastavalt tasakaalustatud ja tasakaalustamata liikluse suhtes kohaldatavate tegelike hulgihindade kohta, järgmise põlvkonna mobiilsidevõrkude ja -tehnoloogia kasutuselevõtmise ja rakendamise mõju kohta rändlusturul, kauplemisplatvormide ja muude samalaadsete vahendite kasutamise kohta, masinatevahelise rändluse ja esemevõrgu seadmete arengu kohta ning selle kohta, kui suures ulatuses käsitletakse rändluse hulgiteenuse lepingutes teenuse kvaliteeti ja pakutakse juurdepääsu eri võrgutehnoloogiatele ja -põlvkondadele. Kui see on kohaldatav, võivad riigi reguleerivad asutused esitada sellised andmed koostöös muude pädevate asutustega.

Lisaks sellele kogub BEREC riikide reguleerivatelt asutustelt korrapäraselt andmeid selle kohta, kuidas kohaldavad operaatorid mõistliku kasutamise poliitikat, samuti üksnes riigisiseste tariifide arengu, jätkusuutlikkuse mehhanismide kohaldamise ja rändlust käsitlevate kaebuste kohta ning teenusekvaliteedi kohustuste täitmise kohta. Asjakohasel juhul koordineerivad riikide reguleerivad asutused oma tegevust muude pädevate asutustega ja koguvad neilt kõnealuseid andmeid. BEREC kogub ja esitab korrapäraselt lisateavet läbipaistvuse, hädaolukorra side, lisaväärtustustest ja rändluse kohta üldkasutatavates muudes kui maapealsetes mobiilsidevõrkudes.

Samuti kogub BEREC andmeid rändluse hulgiteenuse lepingute kohta, mille suhtes ei kohaldata artiklites 9, 10 ja 11 sätestatud maksimaalseid rändlusteenuste hulgihindu, ja hulgimüügitasandil rakendatud lepinguliste meetmete kohta, mille eesmärk on vältida püsivat rändlust või hulgimüügitasandil osutatavate rändlusteenuste anomaalset või lubamatut kasutamist muudel eesmärkidel kui reguleeritud rändlusteenuste pakkumine rändlusteenusepakkujate klientidele nende regulaarsete reise ajal liidus.

BERECi poolt käesoleva lõike kohaselt kogutud andmed esitatakse komisjonile vähemalt üks kord aastas. Komisjon avalikustab need andmed.

Komisjon esitab 30. juuniks 2027 BERECi poolt käesoleva lõike kohaselt kogutud andmete põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule vahearuaande ning seejärel asjakohasel juhul seadusandliku akti eelnõu käesoleva määruse muutmiseks.

Käesoleva lõike kohaselt kogutud andmete põhjal esitab BEREC korrapäraseid aruandeid hinnakujunduse ja tarbimisharjumuste arengu kohta liikmesriikides nii riigisiseste kui ka rändlusteenuste osas ning rändlusteenuse hulgihindade arengu kohta rändlusteenuse osutajate vahelise tasakaalustamata liikluse puhul ning selle kohta, millised on seosed jaehindade, hulgihindade ja rändlusteenuste hulgi müügikulude vahel. BEREC hindab, kui tihedalt on need elemendid omavahel seotud.

Artikkel 22

Teavitamisnõuded

Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõikidest riikide reguleerivatest asutustest ja asjakohasel juhul muudest pädevatest asutustest, kes vastutavad käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmise eest.

Artikkel 23

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 531/2012 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 24

Jõustumine ja kehtivuse kaotamine

Käesolev määrus jõustub 1. juulil 2022.

Rändlusteenuse osutajate kohustust esitada teavet lisaväärtusteenuste numeratsioonialade kohta, millele on osutatud artikli 13 lõike 1 kolmandas lõigus, ja teavet hädaabiteenustele juurdepääsu alternatiivsete viiside kohta, millele on osutatud artikli 15 teises lõigus seoses artiklis 16 osutatud andmebaasides oleva teabega, kohaldatakse alates 1. juunist 2023.

Käesolev määrus kaotab kehtivuse 30. juunil 2032.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 6. aprill 2022

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
C.BEAUNE

I LISA

Kehtetuks tunnistatud määrus koos hilisemate muudatustega

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 531/2012 (ELT L 172, 30.6.2012, lk 10).	
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/2120 (ELT L 310, 26.11.2015, lk 1).	Ainult artikkel 7
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/920 (ELT L 147, 9.6.2017, lk 1).	

II LISA

Vastavustabel

Määrus (EL) nr 531/2012	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	–
Artikli 1 lõige 3	Artikli 1 lõige 2
Artikli 1 lõige 4	–
Artikli 1 lõige 5	Artikli 1 lõige 3
Artikli 1 lõige 6	Artikli 1 lõige 4
Artikli 1 lõige 7	–
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 2 lõike 2 punktid a ja b	Artikli 2 lõike 2 punktid a ja b
Artikli 2 lõike 2 punkt c	–
Artikli 2 lõike 2 punkt d	Artikli 2 lõike 2 punkt c
Artikli 2 lõike 2 punkt e	Artikli 2 lõike 2 punkt d
Artikli 2 lõike 2 punkt f	Artikli 2 lõike 2 punkt e
Artikli 2 lõike 2 punkt g	Artikli 2 lõike 2 punkt f
Artikli 2 lõike 2 punkt h	Artikli 2 lõike 2 punkt g
Artikli 2 lõike 2 punkt j	Artikli 2 lõike 2 punkt h
Artikli 2 lõike 2 punkt k	Artikli 2 lõike 2 punkt i
Artikli 2 lõike 2 punkt m	Artikli 2 lõike 2 punkt j
Artikli 2 lõike 2 punkt o	Artikli 2 lõike 2 punkt k
Artikli 2 lõike 2 punkt p	Artikli 2 lõike 2 punkt l
Artikli 2 lõike 2 punkt q	Artikli 2 lõike 2 punkt m
Artikli 2 lõike 2 punkt r	Artikli 2 lõike 2 punkt n
Artikli 2 lõike 2 punkt s	–
Artikli 3 lõiked 1–8	Artikli 3 lõiked 1–8
Artikli 3 lõige 9	–
Artikkel 4	–
Artikkel 5	–
Artikkel 6	Artikkel 20
Artikkel 6a	Artikli 4 lõige 1
–	Artikli 4 lõige 2
–	Artikli 4 lõige 3
Artikkel 6b	Artikkel 5
Artikkel 6c	Artikkel 6
Artikli 6d lõiked 1, 2 ja 3	Artikli 7 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 6d lõige 4	Artikli 7 lõike 1 kolmas lõik

Artikli 6d lõige 5	Artikli 7 lõige 4
–	Artikli 7 lõige 5
Artikli 6e lõike 1 esimese lõigu sissejuhatus	Artikli 8 lõike 1 esimese lõigu sissejuhatus
Artikli 6e lõike 1 punkt a	Artikli 8 lõike 1 punkt a
Artikli 6e lõike 1 punkt b	–
Artikli 6e lõike 1 punkt c	Artikli 8 lõike 1 punkt b
Artikli 6e lõike 1 teine lõik	Artikli 8 lõike 1 teine ja kolmas lõik
Artikli 6e lõike 1 kolmas lõik	Artikli 8 lõike 1 neljas lõik
Artikli 6e lõike 1 neljas lõik	Artikli 8 lõike 1 teine lõik
Artikli 6e lõige 2	–
Artikli 6e lõige 3	Artikli 8 lõige 2
Artikli 6e lõike 4 esimese lõigu sissejuhatus	Artikli 8 lõike 3 sissejuhatus
Artikli 6e lõike 4 esimese lõigu punktid a ja b	Artikli 8 lõike 3 punktid a ja b
–	Artikli 8 lõike 3 punkt c
–	Artikli 8 lõige 4
Artikli 6e lõike 4 teine lõik	Artikli 8 lõige 5
–	Artikli 8 lõige 6
Artikkel 6f	–
Artikkel 7	Artikkel 9
Artikkel 9	Artikkel 10
Artikkel 11	–
Artikkel 12	Artikkel 11
–	Artikkel 12
Artikli 14 lõike 1 esimene ja teine lõik	Artikli 13 lõike 1 esimene ja teine lõik
–	Artikli 13 lõike 1 kolmas lõik
Artikli 14 lõike 1 kolmas ja neljas lõik	Artikli 13 lõike 1 neljas ja viies lõik
Artikli 14 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 15 lõige 2
Artikli 14 lõike 1 viies ja kuues lõik	Artikli 13 lõike 1 kuues ja seitsmes lõik
Artikli 14 lõige 2	Artikli 13 lõige 2
Artikli 14 lõige 2 a	Artikli 13 lõige 3
Artikli 14 lõige 3	Artikli 13 lõige 4
–	Artikli 13 lõige 6
Artikli 14 lõige 4	Artikli 13 lõige 5
Artikli 15 lõiked 1 ja 2	Artikli 14 lõiked 1 ja 2
Artikli 15 lõige 2 a	Artikli 14 lõige 3
Artikli 15 lõige 3	Artikli 14 lõige 4
Artikli 15 lõige 4	Artikli 14 lõige 5

Artikli 15 lõige 5	Artikli 14 lõige 6
–	Artikli 14 lõige 7
Artikli 15 lõige 6	Artikli 14 lõige 8
–	Artikkel 15
–	Artikkel 16
Artikli 16 lõiked 1–4	Artikli 17 lõiked 1–4
Artikli 16 lõige 4 a	Artikli 17 lõige 5
Artikli 16 lõige 5	Artikli 17 lõige 6
Artikli 16 lõige 6	Artikli 17 lõige 7
Artikkel 17	Artikkel 18
Artikkel 18	Artikkel 19
Artikli 19 lõige 1	–
Artikli 19 lõige 2	–
Artikli 19 lõike 3 esimene lõik	Artikli 21 lõike 1 esimene ja teine lõik
–	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt a
Artikli 19 lõike 3 teise lõigu punktid a ja b	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punktid b ja c
–	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt d
Artikli 19 lõike 3 punkt c	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt e
Artikli 19 lõike 3 punkt d	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt f
Artikli 19 lõike 3 punkt e	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt g
Artikli 19 lõike 3 punkt f	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt h
Artikli 19 lõike 3 punkt g	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt i
Artikli 19 lõike 3 punkt h	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt j
–	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt k
–	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt l
–	Artikli 21 lõike 1 kolmanda lõigu punkt m
Artikli 19 lõike 4 esimene lõik	Artikli 21 lõike 2 esimene ja kolmas lõik
Artikli 19 lõike 4 teine lõik	Artikli 21 lõike 2 neljas lõik
–	Artikli 21 lõike 2 viies lõik
Artikli 19 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 21 lõike 2 kuues lõik
Artikli 19 lõike 4 neljas lõik	Artikli 21 lõike 2 teine lõik
Artikkel 20	Artikkel 22
Artikkel 21	Artikkel 23
Artikkel 22	Artikkel 24
–	
I lisa	I lisa
II lisa	II lisa